№№18–19
(2329–2330)
3–4 лютага 2006 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».

Народная Воля

Да ўвагі!

Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Шаноўныя чытачы!
У надзвычай цяжкіх умовах выдаецца кожны нумар "Народнай волі".
Па ўсіх пытаннях жыхары сталіцы могуць звяртацца па тэлефоне 206-63-93,
усе астатнія — па тэлефоне 206-68-71.

Актывісты апазіцыі вывешваюць расцяжку з надпісам "Дастаў!" на мосце па вул.Магілёўскай (Мінск, 1 лютага 2006 года).

Фото photo.bymedia.net

ПАЛІТКУХНЯ

Ці трапіць апазіцыя на Усебеларускі сход?

Нагадаем, што нядаўна **Аляксандр Казулін** прапанаваў, каб на Усебеларускі сход былі дэлегаваны не толькі "людзі Лукашэнкі", але і прадстаўнікі ўсіх палітычных і грамадскіх сіл, якія апаніруюць уладзе, а таксама прэтэндэнты на пасаду прэзідэнта краіны. Казулін нават накіраваў афіцыйны зварот да кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта і кіраўніка аргкамітэта па падрыхтоўцы Усебеларускага схода прэм'ер-міністра **Сяргея Сідорскага**. Аднак адказу на яго пакуль няма.

Напрыканцы студзеня наконт абрання ўдзельнікаў Усебеларускага схода выказаўся старшыня Мінскага гарвыканкама **Міхаіл Паўлаў**, які заявіў, што *"ўдзельнікамі схода павінны быць абраны самыя годныя прадстаўнікі насельніцтва"*. Паводле слоў Паўлава, сярод іх не павінна быць *"выпадковых людзей"*. "Народная воля" паспрабавала высветліць, ці адносяцца да такіх, напрыклад, **Аляксандр Мілінкевіч, Анатоль Лябедзька, Сяргей Калякін, Аляксандр Вайтовіч** і іншыя апазіцыянеры.

Прэс-сакратар прэм'ер-міністра Беларусі **Аляксандр Цімашэнка** параіў уважліва прачытаць указ Лукашэнкі аб правядзенні Усебеларускага схода, у якім падрабязна распісана працэдура абрання дэлегатаў на гэтае мерапрыемства.

"Калі нехта з апазіцыянераў хоча трапіць на сход, няхай прапануюць свае кандыдатуры працоўным калектывам і, магчыма, іх абяруць дэлегатамі", — сказаў Цімашэнка.

Адзін з удзельнікаў другога Усебеларускага схода, экс-старшыня Савета Рэспублікі акадэмік **Аляксандр Вайтовіч** лічыць, што ў цяперашніх умовах у прадстаўнікоў апазіцыі амаль няма шанцаў такім чынам трапіць на "народны сход", які адбудзецца на пачатку сакавіка.

"Тым больш што ў мінулым былі спробы трапіць на падобнае мерапрыемства, але вядома, чым яны скончыліся, — гаворыць Аляксандр Паўлавіч. — *Напрыклад, у межах інстытута мяне яшчэ маглі б абраць дэлегатам, але ў межах раёна — наўрад ці. Дэлегатамі стануць толькі надзейныя, правераныя людзі"*...

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

ТЕМА ДНЯ

Обреченный!

Счастья, которого многие с трепетом ждали последние два месяца, опять не случилось. Событие, к которому тщательно готовились политики в России и Беларуси, отложено на неопределенный срок. Интеграционный пафос развеялся, словно туман на берегах Невы. Что же тогда произошло в Санкт-Петербурге во время встречи Владимира Путина и Александра Лукашенко? Ровным счетом ничего!

О том, что пресловутый Конституционный акт Союза России и Беларуси готов и согласован сторонами, нам сообщают каждый месяц в течение полугода. Потом оказывается, что неожиданно появились новые поправки и текст надо *"немного доработать"*. Наконец, в ноябре президенты должны были встретиться в Москве и Акт утвердить. Без объявления причин встречу дважды переносили, хотя белорусский президент заявил толпе российских журналистов, что никаких разногласий нет и предложил саммит глав государств провести в декабре 2005-го в Минске, чтобы подчеркнуть особую роль Беларуси в священном деле единения славян. Встреча прошла в конце января в Санкт-Петербурге и не принесла интеграторам облегчения.

Чтобы высосать из поездки в Россию хоть какую-то пользу накануне выборов, Александру Лукашенко пришлось собирать в резиденции руководителей трех белорусских телеканалов и объяснять народу, что ничего страшного не произошло, и он по-прежнему велик и могуч. Неубедительность аргументов Лукашенко и чрезмерная резкость его угроз только подтверждает осторожные предположения экспертов, что белорусский президент "на нерве".

Кремль ставит перед Лукашенко конкретные вопросы и требует на них ясных ответов. Подписание Конституционного акта увязывается с решением конкретных экономических проблем — приватизация "Белтрансгаза" и введение единой валюты. Без этого очередной союзный договор в Москве считают бессмысленным. В России спешат получить минимальные экономические гарантии будущей интеграции накануне президентских выборов в Беларуси. В Москве не верят в победу оппозиции, но уже не считают и победу Лукашенко безусловной и неизбежной, а его будущее — безоблачным. *"Подождем до марта. Он все равно никуда не денется"*, — говорят в Москве. Говорят спокойно, даже лениво.

***"Непреклонно одно, есть фундаментальный принцип построения союза — это принцип равноправия. На этом принципе мы и будем строить наш Союз, но если мы его нарушим, то не построим никакого Союза. Мы создадим проблемы для других поколений, даже, может, для самих себя, и потом будем их героически преодолевать. Да, я боюсь этого. Этого боится и российская сторона"*, — оправдывался Лукашенко по телевизору. Да ничего российская сторона не боится, она не видит больше в белорусском лидере сильного игрока, она уверена в его обреченности и, следовательно, управляемости.**

Александр Лукашенко пытается демонстрировать свою силу, способность справиться с ситуацией внутри страны. Но маховик запущен, Запад не отступит. После президентских выборов осенью пройдут выборы в органы местного управления. Власть, устояв весной 2006-го, может рухнуть уже осенью. Россия, наверное, заступится, но только из принципа *"власть в обмен на объединение"*, а если нет объединения, то зачем им нужен Лукашенко, когда Кремль по рыночной цене и с Милинкевичем, и с Козулиным договорится. Поэтому всем так скучно и не интересно наблюдать за белорусским лидером, обреченным и предсказуемым.

Павел ШЕРЕМЕТ.

ГРАЖДАНСКАЯ ПОЗИЦИЯ

Игорь Ледник и Александр Макаев предложили Конституционному суду оценить «деяния гражданина А.Г.Лукашенко в должности президента Республики Беларусь на соответствие статусу гаранта Конституции Республики Беларусь, прав и свобод человека и гражданина»

В то время как А.Лукашенко по всем телеканалам убеждает людей в том, что *"не нужен им другой президент", житель г.Борисова Игорь Ледник и житель Минска Александр Макаев считают, что "деяния А.Г.Лукашенко образуют состав тяжких преступлений, являющихся основанием его смещения с поста президента Республики Беларусь в соответствии со статьями 3 и 88 Конституции Республики Беларусь". Они просят Конституционный суд "дать оценку перечисленным деяниям... гражданина А.Г.Лукашенко в должности Президента Республики Беларусь на соответствие статусу гаранта Конституции Республики Беларусь, прав и свобод человека и гражданина".*

На чем базируются требования активистов предпринимательского движения И.Ледника и А.Макаева? Вот фрагмент их заявления в Конституционный суд:

"По итогам референдума 1996 года Лукашенко А.Г. без выборов продлил на два года свой президентский срок. По итогам референдума 2004 года он снял конституционные ограничения на свое пребывание у власти и тем самым ликвидировал механизм ее сменяемости. В нарушение статьи 78 Конституции Республики Беларусь и статьи 112 Избирательного кодекса Республики Беларусь он вынес на республиканский референдум 2004 года вопрос, связанный с его личным переизбранием на пост Президента Республики Беларусь. Издание Лукашенко А.Г. ***неконституционного*** *указа №431 от 7 сентября 2004 года прямо подпадает под признаки преступлений, ответственность за которые предусмотрена ч.3 ст.424 и ч.2 ст.357 УК Республики Беларусь* ***(злоупотребление властью с целью ее удержания неконституционным путем).***

В 1999—2000 годах в Республике Беларусь насильственному исчезновению подверглись Юрий Захаренко, Виктор Гончар, Анатолий Красовский и Дмитрий Завадский. Похищения видных политиков, оппонентов Лукашенко А.Г., вызвали огромный общественный резонанс в стране и за рубежом. Неисполнение им действий по раскрытию исчезновений политиков и причастности к ним высших должностных лиц, подтверждаемой документально, прямо подпадает под признаки преступления, предусмотренного ч.3 ст.425 УК Республики Беларусь ***(бездействие должностного лица, занимающего ответственное положение)".***

Ранее И.Ледник и А.Макаев направили подобное заявление в Прокуратуру Республики Беларусь с требованием *"возбудить в отношении Лукашенко А.Г. уголовное дело по ч.3 ст.424 и ч.2 ст.357 УК Республики Беларусь за продление без выборов своих властных полномочий и снятие вопреки закону конституционных для них ограничений", а также возбудить уголовное дело "по ч.3 ст.425 УК Республики Беларусь за неисполнение им действий по раскрытию насильственных исчезновений Юрия Захаренко, Виктора Гончара, Анатолия Красовского и Дмитрия Завадского".*

В заявлении, адресованном Центральной комиссии Республики Беларусь по выборам и проведению республиканских референдумов, Игорь Ледник и Александр Макаев, как и в обращениях в Конституционный суд и Прокуратуру, подчеркивают: *"...нами заявлено о проведении действий в чужом интересе (глава 50 Гражданского кодекса Республики Беларусь). Наши действия осуществляются в интересах нескольких сотен тысяч граждан, осуществляющих предпринимательскую деятельность с образованием и без образования юридического лица".*

На тот момент, когда газетные полосы отправлялись в печать, не было известно о реакции соответствующих органов на вышеназванные заявления И.Ледника и А.Макаева. Но "Народная воля" будет следить за процессом их рассмотрения и информировать своих читателей.

Петр КОЗЛОВСКИЙ.

РАЗВІТАННЕ

Памёр адзін з самых вядомых праваслаўных старцаў

Пра гэтага чалавека сярод праваслаўных людзей Беларусі хадзілі легенды. Казалі нават, што ён з'яўляўся духоўнікам мітрапаліта Філарэта. Апошнім часам ён моцна хварэў, але людзі з усіх куткоў свету прыязджалі ў Жыровічы, каб хаця глянуць на славутага старца Мітрафана. 1 лютага ў Жыровіцкім Свята-Успенскім манастыры адбылося пахаванне старэйшага насельніка манастыра схіархімандрыта Мітрафана (Мікалая Ільіна).

Старац Мітрафан памёр раніцай 30 студзеня на 90-м годзе жыцця ў выніку пятага па ліку мікраінсульту. Пасля літургіі ў Свята-Успенскім саборы адбылося адпяванне схіархімандрыта паводле манашаскага чыну. Па добраслаўленні мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі старац пахаваны на тэрыторыі манастыра за Крыжаўздзвіжанскім храмам.

Падчас памінальнага богаслужэння было абвешчана слова ўладыкі Філарэта. У ім гаворыцца, што *"айцец Мітрафан 37 гадоў нёс послух, у якім увасобілася яго любоў да людзей і вялікая духоўная адказнасць перад Богам за кожнага чалавека, які прыходзіць у храм".*

"Працуючы ў свечачным памяшканні і прыняўшы за дзесяткі гадоў сотні тысяч памінальных запісак, ён старанна маліўся аб кожным імені, аб кожным чалавеку і аб яго сэрцы, — зазначыў мітрапаліт Філарэт. — *Ці ж можна забыць вобраз ужо сагнутага гадамі старца, які познімі вечарамі падоўгу затрымліваўся ля ахвярніка і маліўся, маліўся аб усіх нас... Ён умацоўваў кожнаму чалавеку нябачныя крылы яго надзеі, адраджаў у спакутаваным сэрцы спадзяванні на Бога і вучыў людзей давяраць Богу. Ён меў на гэта права, таму што на падставе свайго асабістага духоўнага вопыту ведаў, як гэта зрабіць".*

Нарадзіўся айцец Мітрафан (Мікалай Ільін) 16 жніўня 1915 года на станцыі Ін Благавешчанскага павета Далёкаўсходняга краю. Пасля заканчэння школы, Тамбоўскага сельскагаспадарчага тэхнікума і Маскоўскага аўтадарожнага інстытута па спецыяльнасці "інжынер-механік", М.Ільін накіраваўся ў Бярозу-Картузскую (Брэсцкая вобласць), дзе яго і напаткала Вялікая Айчынная вайна. За подзвігі, праяўленыя ў складзе партызанскага атрада імя Георгія Дзімітрава, што дзейнічаў на тэрыторыі Брэсцкай вобласці, быў узнагароджаны медалём "За адвагу". Пасля вайны працаваў начальнікам дарожнага аддзела ў Пружанах, а затым механікам дарожнага эксплуатацыйнага ўчастка ў Кобрыне, начальнікам сховішча на ваеннай базе ў Серпухаве і галоўным інжынерам пуцявых дарожных майстэрняў у Пінску.

3 сакавіка 1958 года паступіў у лік браціі Свята-Успенскага Жыровіцкага манастыра. Праз паўтара месяца Мікалая Ільіна пастрыгаюць у расафор з імем Георгій, а ў 1964 годзе ў мантыю з імем Мітрафан. У манастыры ён працаваў бухгалтарам, экскурсаводам і да 1997 года, калі захварэў і быў прызнаны інвалідам II групы, прымаў памінальныя запіскі. Па благаславенні свяшчэннакіраўніцтва айцец Мітрафан нёс таксама і старэчы послух, падтрымліваючы вялікую колькасць людзей і молячыся за іх Богу. Пасля цяжкай хваробы 24 кастрычніка 2001 года яго пастрыглі ў схіму.

Лілія ВОРАНАВА.

ЭПІДЭМІЯ

Ужо падабрана тэрыторыя пад могілкі для хворай птушкі

Брэсцкі гарвыканкам зацвердзіў план мерапрыемстваў тэрміновага рэагавання на выпадак узнікнення ў горадзе птушынага грыпу.

Згодна з планам, які ўтрымлівае 25 пунктаў, каранцін у горадзе будзе аб'яўляцца пры выяўленні антыцел у сываратцы крыві птушкі і пацвярджэнні дыягназу птушынага грыпу. На гэты перыяд ствараецца апаратыўная група па барацьбе з захворваннем. Вакол ачага інфекцыі выстаўляюцца пасты з кругласутачным дзяжурствам з ліку супрацоўнікаў міліцыі, МНС і ветэрынарнай службы. Планам таксама прадугледжваецца выдзяленне зямельнага ўчастка паблізу ад Брэста для пахавання знішчанай птушкі.

У гарадскім аддзеле па надзвычайных сітуацыях вызначаны прыкладныя зоны магчымых ачагоў інфекцыі, у ліку якіх вадаёмы, дзе не выключана верагоднасць з'яўлення вясной пералётных птушак, што вернуцца з краін, дзе зафіксавана хвароба. Паводле слоў супрацоўнікаў санэпідслужбы, рэальнай небяспекі ўзнікнення на тэрыторыі вобласці ачагоў распаўсюджання птушынага грыпу на сённяшні дзень няма, аднак, на іх думку, неабходна ажыццяўляць жорсткія меры прафілактыкі і пастаянна кантраляваць сітуацыю. Яшчэ ў верасні мінулага года ў Брэсцкай вобласці быў распрацаваны план арганізацыйных, прафілактычных і супрацьэпідэміялагічных мерапрыемстваў па папярэджанні завозу і распаўсюджанні на тэрыторыі Брэстчыны "птушынага грыпу". Ветэрынарная служба вобласці вядзе маніторынг за станам птушкі і адсочвае сітуацыю. Толькі ў студзені было ўзята 92 пробы крыві птушак для аналізу, у тым ліку 22 — у дзікіх птушак. У гандлёвай сетцы і на рынках арганізаваны пастаянны кантроль за рэалізацыяй птушкі. Усе птушкафабрыкі ў вобласці працуюць у рэжыме закрытага прадпрыемства. А на Баранавіцкай птушкафабрыцы "Дружба" ўжо былі праведзены элементы вучэнняў на выпадак узнікнення небяспечнай інфекцыі. Плануецца яшчэ шэраг такіх мерапрыемстваў.

Ларыса ШЫГАНАВА.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Скоро суд над Автуховичем

Суд над Николаем Автуховичем начнется 9 февраля в Гродно. Для волковысского предпринимателя это уже будет четвертый процесс в серии судов, связанных с его деятельностью.

Хотя до суда осталось около недели, обвиняемый в уклонении от уплаты налогов на сумму более 300 миллионов рублей предприниматель Автухович еще не знакомился с материалами уголовного дела, по которому он был арестован, и из-за которого 74 дня держал голодовку в следственном изоляторе. Процесс состоится в суде Октябрьского района Гродно. Почему именно в этот суд передало дело Управление департамента финансовых расследований Гродненского госконтроля (УДФР) — непонятно: предприниматель прописан и вел деятельность в Волковыске, а следственный орган имеет областной статус и территориально расположен в Ленинском районе Гродно. Как сообщила супруга предпринимателя Елена Автухович, ее муж опасается, что власти будут максимально препятствовать присутствию журналистов на процессе.

Все претензии к Автуховичу касаются единственного аспекта — договора о возмездном оказании услуг, по которому предприниматель нанимал водителей для своих такси в фирме "Ника-Транс". После выхода в 2003 году Декрета президента № 4, ограничившего количество наемных работников индивидуального предпринимателя до трех человек, Автухович уволил своих работников и устроил их на фирму "Ника-Транс", а затем, заключив договор "аренды" водителей, рассчитывался непосредственно с фирмой. Но следствие считает, что Автухович должен был зарегистрировать свою фирму, а 300 миллионов, это, по мнению следствия, именно та сумма, которую эта фирма заработала бы за полтора года.

Автухович же уверен, что его схема работы была законной. Он говорит, что просто воспользовался прорехой в законодательстве, которую не предусмотрел Декрет № 4. Кроме положительного заключения Национального банка, который высказался в пользу предпринимателя, косвенным подтверждением правоты Автуховича является президентский Указ № 285. В этом документе специально оговорен запрет на подобные договоры, однако действует он с 1 августа 2005 года.

Неизвестно, сможет ли Автухович присутствовать на своем уголовном процессе 9 февраля. По словам Елены Автухович, со времени выхода из голодовки протеста он поправился на 10 килограммов, хотя, голодая в СИЗО, потерял 40. Он слаб, появились боли в спине. Пищеварение не восстановилось: даже легкие каши Автухович может есть только запивая лекарствами.

Ирина ЧЕРНЯКОВА.
www.euramost.org

Народная Воля 3-4 ЛЮТАГА 2006 г.

КОМПЕТЕНТНЫЙ СОБЕСЕДНИК

Владимир ПОЗНЕР:

«Лукашенко не вечен...»

Даже если бы завтра в результате выборов в Беларуси произошли серьезные изменения во власти, не было бы Лукашенко, а пришел кто-то, скажем, похожий на Ельцина или Горбачева, то спешить с объединением не следовало бы ни в коем случае. Об этом в интервью "Белорусскому партизану" заявил известный журналист, автор и ведущий программы "Времена" Владимир Познер.

— Владимир Владимирович, почти 10 лет назад Вы первый раз участвовали в большом обсуждении перспектив объединения России и Беларуси — тогда очень много об этом писали, снимали передачи на телевидении, много мнений и различных точек зрения высказывали эксперты. Сейчас эта проблематика вновь активно муссируется. Говорят о скором принятии Конституционного акта и даже о проведении референдума в двух государствах. Вполне вероятно, что Вам опять придется участвовать в этих обсуждениях. По Вашему мнению, что-нибудь изменилось в обществе по отношению к этой теме? Изменилось ли Ваше личное отношение к этому вопросу?

— Мне кажется, что в российском обществе мало что изменилось. Думаю, что большинство россиян по-прежнему хотели бы, чтобы было единое государство, безусловно, считая, что место России в этом государстве является главным. Так было и, мне кажется, настроения остались такими же. Что касается лично меня, то я и тогда не считал союз возможным, и сегодня не считаю его возможным. И думаю, что за эти годы, учитывая то, как развивались Россия и Беларусь, различия между ними стали еще большими. Причем стали большими и психологические различия, которые людям, может быть, не так видны. Мне кажется, что россияне все-таки меняются и довольно заметно. А белорусы остались такими, какими были. Это в какой-то степени, если представить это объединение сейчас, может напомнить объединение ГДР и ФРГ. Подавляющее большинство жителей ГДР мечтало о воссоединении, но совершенно не представляло себе, что такое **рыночное общество.** Очень не просто все это было. При том, что ФРГ очень богатое государство, что выделялись гигантские деньги на поднятие ГДР, все равно там осталось очень много людей, которые недовольны. Более того, они хотели бы вернуться в прошлое состояние. Ясно, что Беларусь не ГДР, а Россия не ФРГ, но нечто похожее могло бы произойти.

Так что моя позиция такова: даже если бы завтра в Беларуси в результате выборов произошли серьезные изменения во власти, не было бы Лукашенко, а пришел бы кто-то, скажем, похожий на Ельцина или Горбачева, то спешить с объединением не следовало бы ни в коем случае.

— Если за 10 лет Беларусь и Россия не стали ближе, а, наоборот, отошли друг от друга, то почему, по Вашему мнению, тема объединения не утихает, почему и российское общество, и даже элита эту тему так охотно поддерживают и даже эксплуатируют?

— Думаю, это связано с имперскими настроениями и даже с имперским нутром большинства россиян.

Я как-то пробыл два месяца в Португалии. Меня совершенно поразили настроения жителей этой страны: они живут с каким-то взглядом назад, во времена XV—XVI веков, когда Португалия была мощнейшей державой, открывшей очень многое в Латинской Америке и даже в Китае и Японии. И потом они лишились всего этого. Но ностальгия по великой Португалии продолжает жить и в песнях, и в музыке, и в помыслах людей, которые прекрасно понимают, что этого никогда не будет. Но вот этот след остался. Мне кажется, что для россиян очень долго будут болеть эти "отрубленные" части империи, которая никогда не вернется. И на любое предложение об объединении с кем бы то ни было — с Беларусью, Украиной и так далее, уверяю вас, они будут говорить "да!". То есть, с одной стороны, народ подсознательно хочет этого, а с другой — элита, конечно, "играет" свою политику, играют разные политические партии, без сомнения, прекрасно чувствуя народные настроения. Собственно, на этих настроениях они и играют.

— Европейские политики и уж тем более американские резко отрицательно относятся к Лукашенко, а российские в основном говорят: да, может быть, он лично нам не совсем приятен, но, как недавно сказал Затулин, "писать против ветра бессмысленно". Поэтому мы, исходя из своих интересов, должны с ним сотрудничать. На Ваш взгляд, насколько далеко должна зайти Россия в отношениях с Лукашенко на фоне международного давления на белорусский режим и не повторится ли ситуация, которая произошла с Милошевичем?

— Конечно, всякая страна во взаимоотношениях с кем угодно должна исходить из своих собственных интересов. С другой стороны, нужно взвесить: для долгосрочных интересов России важнее сейчас поддерживать Лукашенко или все же важнее принять точку зрения Запада на Лукашенко как на диктатора, нарушающего законы и права человека?

Я не хотел бы быть в положении человека, который должен решать эту проблему. Поскольку я не приемлю Лукашенко, мне эмоционально проще принять точку зрения Запада и сказать: а зачем это нам нужно? С другой стороны, я вспоминаю знаменитое изречение Гарри Трумена по поводу Самосы: *"Да, это сукин сын, но это наш сукин сын".*

Все-таки возникает вопрос: "Лукашенко — наш сукин сын?" Вот тут у меня есть сомнения. Самоса целиком и полностью в своей политике, в своем поведении зависел от Соединенных Штатов Америки, был антикоммунистом, так же как США, и действовал соответствующим образом. А вот в какой степени Лукашенко является "нашим сукиным сыном"? Я считаю, что нужно именно это рассматривать. Если все-таки наш, то можно учитывать это. Но я повторяю: у меня на этот счет есть сомнения. И если я прав в своих сомнениях, то его не надо поддерживать, потому что мы теряем в глазах западной общественности престиж.

— Владимир Владимирович, несмотря на то, что для российского общества тема объединения актуальна, люди охотно об этом говорят, хотят этого объединения, несмотря на то, что для многих российских политиков это какой-то политический ход, почему на российском телевидении, в частности, в программе "Времена", так редко появляются репортажи из Беларуси, так редко обсуждается белорусская ситуация, особенно по сравнению, скажем, с украинской?

— По сравнению с украинской — очевидно. Такого противостояния, такого конфликта, национального и прочего, между Беларусью и Россией нет. В этом смысле Лукашенко все-таки не смотрит на Запад.

Есть российско-белорусские отношения. Ну, отношения и отношения, не лишенные какого-то драматизма. Поэтому, собственно, нечего обсуждать. Если обсуждать, что происходит внутри Беларуси, как отдельную тему, это, прямо скажем, стремно. Потому что нам могут сказать: "Вмешательство в наши внутренние дела". Значит, как это можно обсудить? Вероятно, в плане какого-то события, например, того же предполагаемого объединения. И обсуждать надо вопросы: как, с кем, на какой основе, с какими политическими реалиями. То есть только если будет какое-то событие, от которого можно было бы оттолкнуться.

А то, что вообще Беларусь на наших каналах не очень фигурирует, объясняется тем, мне кажется, что есть определенный политический заказ: не трогайте! В конце концов Лукашенко не вечен, поэтому лучше не обострять отношения.

Еўрасаюз заклікае

Савет Еўрапейскага Саюза па агульных пытаннях і знешніх сувязях выказаў заклапочанасць пагаршэннем сітуацыі ў сферы дэмакратыі, правоў чалавека і палітычных свабод у Беларусі і звярнуўся да беларускіх улад з заклікам забяспечыць свабодныя і справядлівыя выбары ў сакавіку ў адпаведнасці з абавязацельствамі Беларусі ў АБСЕ і ААН.

Як паведаміла прэс-служба Савета, міністры замежных спраў краін ЕС віталі рашэнне аб запрашэнні прадстаўнікоў Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ для назірання за выбарамі і адзначылі гатоўнасць краін — членаў арганізацыі ўзяць у гэтым удзел. Савет заклікаў беларускія ўлады дазволіць місіі БДІПЧ АБСЕ бесперашкодна працаваць. Апрача таго, у звароце кіраўнікоў МЗС ЕС утрымліваецца заклік да ўрада Беларусі зарэгістраваць усіх прэтэндэнтаў, якія выканалі неабходныя ўмовы, даць кандыдатам роўны доступ да дзяржаўных СМІ і дазволіць мясцовым і замежным СМІ свабодна асвятляць выбарчую кампанію. Савет ЕС таксама чакае, што беларускія ўлады поўнасцю выканаюць рэкамендацыі з даклада БДІПЧ АБСЕ аб парламенцкіх выбарах 2004 года ў ходзе бягучай кампаніі.

Савет ЕС па агульных пытаннях і знешніх сувязях заяўляе пра намер працягваць назіранне за сітуацыяй у Беларусі і выказвае гатоўнасць зрабіць адпаведныя абмежавальныя захады ў дачыненні да адказных асоб у выпадку, калі беларускі бок не будзе прытрымлівацца міжнародных стандартаў у галіне выбарчага працэсу, у прыватнасці АБСЕ. Савет таксама пацвярджае сваю падтрымку ініцыятыў, накіраваных на дэмакратызацыю і аказанне дапамогі грамадзянскай супольнасці Беларусі, а таксама развіццё сувязяў паміж жыхарамі ЕС і рэспублікі.

"Савет ЕС узгадвае аб імкненні Еўрасаюза мець больш цесныя і актыўныя адносіны з Беларуссю — у тым ліку ў рамках Пагаднення аб партнёрстве і супрацоўніцтве і Еўрапейскай палітыкі добрасуседства — калі беларускія ўлады выразна прадэманструюць сваю прыхільнасць да дэмакратычных каштоўнасцяў, правоў чалавека і вяршэнства закону", — гаворыцца ў дакуменце.

Як паведамлялася раней, 30 студзеня кіраўнікі знешнепалітычных ведамстваў краін ЕС сустрэліся з адзіным прэтэндэнтам на пасаду прэзідэнта Беларусі ад дэмакратычных сіл Аляксандрам Мілінкевічам і кіраўнікамі штаба яго падтрымкі.

Марына РАХЛЕЙ.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Другое папярэджанне камуністам

Партыя камуністаў Беларуская (ПКБ) атрымала другое пісьмовае папярэджанне Міністэрства юстыцыі аб парушэнні заканадаўства.

Як паведаміў сакратар Цэнтральнага камітэта ПКБ Валерый Ухналёў, папярэджанне вынесена за парушэнне Закона "Аб палітычных партыях". Падставай для вынясення папярэджання стаў ліст лідэра ПКБ Сяргея Калякіна да ўсіх кіраўнікоў мясцовых выканаўчых камітэтаў, які тычыўся фарміравання тэрытарыяльных выбарчых камісій. У ім палітык заклікаў выканкамы выконваць патрабаванне Выбарчага кодэкса, якое прадугледжвае ўключэнне ў склад выбарчых камісій прадстаўнікоў палітычных партый. Гэтае патрабаванне было ўспрынята Міністэрствам юстыцыі як умяшанне ў дзейнасць "дзяржаўных органаў і службовых асоб".

"Мы лічым, што гэта надуманае абвінавачанне. Наш ліст грунтаваўся на патрабаваннях выбарчага заканадаўства. Мы толькі нагадвалі кіраўнікам мясцовых органаў выканаўчай улады аб іх абавязку выконваць закон", — зазначыў В.Ухналёў.

Вынясенне папярэджання па такіх падставах сакратар ЦК ПКБ назваў "прыцягнутым за вушы" і заявіў, што яно будзе абскарджана ў Вярхоўным судзе.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Перамовы паміж Казуліным і Мілінкевічам

Аб карэктных узаемаадносінах і супрацоўніцтве пры назіранні за ходам выбарчай кампаніі дамовіліся прадстаўнікі штабоў падтрымкі Аляксандра Мілінкевіча і Аляксандра Казуліна.

Члены каманды Аляксандра Казуліна агучылі ініцыятыву аб зліцці каманд у выпадку нерэгістрацыі аднаго з кандыдатаў. У сваю чаргу прадстаўнікі штаба адзінага прэтэндэнта прапанавалі "не аддаваць пытанне аб дэмакратычных кандыдатах на разгляд улады, а вызначыць яго па ўзгодненых крытэрыях яшчэ да рэгістрацыі".

А.Казулін накіраваў А.Мілінкевічу ліст з прапановай падтрымаць яго ў выпадку нерэгістрацыі кандыдатам у прэзідэнты і гатоўнасцю ўзяць на сябе такія ж абавязацельствы. Былы рэктар Белдзяржуніверсітэта прапанаваў адзінаму прэтэндэнту арганізаваць сумеснае назіранне за выбарамі і аб'яднаць намаганні ў ходзе агітацыі — "галоўнага этапа выбарчай кампаніі".

Аляксандр Мілінкевіч заявіў у інтэрв'ю БелаПАН, што яго каманда заўсёды гатова "да дыялогу з іншымі кандыдатамі". Паводле яго слоў, у лісце ёсць пункты, па якіх ужо можна весці перамовы, напрыклад, аб арганізацыі сумеснага назірання за выбарамі. У той жа час А.Мілінкевіч выказаў меркаванне, што здымаць сваю кандыдатуру нікому з прэтэндэнтаў не давядзецца, паколькі ўлады зарэгіструюць і яго, і А.Казуліна.

Сярод крытэрыяў, на якія неабходна абапірацца пры вядзенні перамоў, А.Мілінкевіч назваў рэйтынгі і колькасць сабраных подпісаў. Паводле даных Цэнтрвыбаркама, у тэрытарыяльныя камісіі перададзена 198.798 подпісаў у падтрымку вылучэння кандыдатам у прэзідэнты А.Мілінкевіча і 158.014 подпісаў у падтрымку А.Казуліна.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

ДЗІКУНСТВА

Рабы ў Чэрыкаўскім раёне

Як паведамляюць інфармагенцтвы, у Чэрыкаўскім раёне днямі пачнецца суд над грамадзянінам Расіі, які на працягу двух гадоў трымаў у рабстве каля дзесяці чалавек.

Заяву ў міліцыю праз сакратарку мясцовага сельсавета здолеў перадаць адзін з рабоў. Іншага спосабу вырвацца ў людзей не было: усе спробы збегчы аказаліся няўдалымі.

"Рабаўладальнік" браў для працы на сваім падвор'і людзей, якіх лёгка мог кантраляваць і запалохваць: альбо з псіхічнымі адхіленнямі, альбо раней судзімых. Апошніх ён запалохваў тым, што ў выпадку іх уцёкаў ён сам напіша заяву ў міліцыю з абвінавачваннем у крадзяжы. Такая "псіхалагічная работа", збіенні, пагрозы рабілі з людзей рабоў, якія баяліся нават і думаць пра ўцёкі.

Алена НОВІКАВА.

СЛЕДСТВА

Чужыя грошы шчасця не прыносяць

Супрацоўнікамі Камітэта дзяржаўнай бяспекі Беларусі ў сваім службовым кабінеце пры атрыманні хабару ў 900 долараў ЗША затрыманы тэхнічны дырэктар ААТ "Мінск-ЛАДА" Аляксандр Гладкоў.

Як паведамілі БелаПАН у Камітэце дзяржбяспекі, А.Гладкоў неаднаразова вымагаў грашовыя сродкі ў прадстаўніка адной з камерцыйных структур Мінска за вырашэнне пытання аб перадачы ў арэнду плошчаў, што належаць гэтаму прадпрыемству.

Па гэтым факце ў Камітэце дзяржбяспекі распачата крымінальная справа. Затрыманы змешчаны ў следчы ізалятар КДБ. Праводзіцца расследаванне.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

РУБАМ!

Калякін патрабуе зняць Лукашэнку з дыстанцыі

"Аляксандр Лукашэнка, хацеў бы ён гэтага ці не, сёння, згодна з законам, павінен быць зняты з дыстанцыі і не зарэгістраваны", — заявіў на прэс-канферэнцыі ў Мінску кіраўнік штаба адзінага прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта ад дэмакратычных сіл Аляксандра Мілінкевіча Сяргей КАЛЯКІН.

"З боку ўлады мы назіраем сёння суцэльную крымінальную справу, злачынства, ... у якое ўцягнуты кіраўнікі прадпрыемстваў, адміністрацый, выканаўчай улады, навучальных установаў, работнікі медыцынскіх устаноў, і, што самае небяспечнае, сюды ўцягнуты работнікі праваахоўных органаў і пракуратуры, якія павінны стаяць на варце закону", — сказаў Калякін.

Паводле яго слоў, у ініцыятыўнай групы Мілінкевіча ёсць інфармацыя пра тое, што "ва ўсіх органах унутраных спраў і пракуратуры праводзіўся прымусовы збор подпісаў за Аляксандра Лукашэнку". *"Прычым у гэтым удзельнічалі адміністрацыі прадпрыемстваў, што напрамую забаронена Выбарчым кодэксам",* — зазначыў палітык.

Паводле слоў Калякіна, *"ажыццяўляўся татальны гвалт над людзьмі, якія, карыстаючыся выбарчым правам, збіралі подпісы за вылучэнне кандыдатам у прэзідэнты Аляксандра Мілінкевіча". "Тыя людзі, якія былі ў нашай групе, якія дзесьці вучыліся, дзесьці працавалі, усе былі запрошаны на размову ў адміністрацыі прадпрыемства ці навучальнай установы. У розных выпадках з імі па-рознаму вялася размова: ад угаворвання да прамых пагроз і подкупу...",* — расказаў Калякін.

Ён таксама зазначыў, што звароты ў праваахоўныя органы з патрабаваннем адрэагаваць на падобныя факты не даюць вынікаў. *"Ніводнай крымінальнай справы не распачата. Я раблю выснову, што праваахоўная сістэма Беларусі сёння не выконвае сваіх прамых абавязкаў. Цэнтральная выбарчая камісія таксама не ў стане паўплываць на гэтую сітуацыю і таксама не выконвае ў поўным аб'ёме сваёй функцыі",* — заявіў Сяргей Калякін.

Юрый ПАЦЁМКІН.

ПАЛІТКУХНЯ

У Еўропе Мілінкевічу апладзіруюць, у Мінску ўлады сціскаюць зубы...

Нельга не звярнуць увагу на такі факт: за кароткі час Аляксандр Мілінкевіч, які прэтэндуе на пасаду прэзідэнта Беларусі, аб'ехаў амаль паў-Еўропы, сустрэўся з кіраўнікамі шэрагу дзяржаў. Такіх візітаў А.Лукашэнка не меў, лічы, за дванаццаць гадоў.

Вядучыя СМІ паведамілі пра выступленне А.Мілінкевіча ў Еўрапарламенце. Характарызуючы ацэнку Еўрапейскім Саюзам сітуацыі ў Беларусі, адзіны прэтэндэнт на пасаду прэзідэнта ад дэмакратычных сіл Беларусі адзначыў, што ЕС *"цвёрда стаў на пазіцыі абароны дэмакратычнай будучыні Беларусі".*

"Нельга пераацаніць важнасць гэтага сігналу для беларускага грамадства, якое пачуваецца еўрапейскім і прагне еўрапейскага выбару, а не навязанай уладай самаізаляцыі са зваротам у савецкую мінуўшчыну", — сказаў ён.

Мілінкевіч таксама заявіў, што ўлада не плануе выбараў на 19 сакавіка. Пры цяперашнім выбарчым заканадаўстве і выбарчай практыцы, у атмасферы страху, якім аблытваюць і працаўнікоў дзяржаўных установаў, і студэнтаў, і прадпрымальнікаў, гэта будзе чарговая маніпуляцыя і фарс, але не адлюстраванне волі беларускага народа. Аб'яднаныя дэмакратычныя сілы перакананыя, што людзі не змірацца з падманам і захочуць абараніць свой гонар і годнасць. Мы ўпэўнены, што пры любым зыходзе падзей 19 сакавіка мы захаваем і ўмацуем нашу стратэгічную еднасць, а аб'яднаная Еўропа не адвернецца ад дэмакратычнага беларускага грамадства, не вырашыць пацiху прызнаць status quo, але будзе займаць прынцыповую пазіцыю. Бо шлях маёй Бацькаўшчыны да свабоды цяпер мае найбольш рэальныя абрысы, чым калікольвек раней за лукашэнкавай уладай. Трэба прызнаць, што аб'яднаная Еўропа не выпрацавала сістэмнага падыходу да "беларускай праблемы". Важна, што апошнім часам асноўныя еўрапейскія інстытуцыі паслядоўна не прызнаюць вынікі ладжаных уладай з грубымі парушэннямі агульнапрынятых дэмакратычных стандартаў "рэферэндумы" і "выбары". Тым не менш з боку асобных нацыянальных урадаў меў месца пэўны флірт з рэжымам у Мінску — у шчырым ці прагматычным спадзяванні, што рэжым зменіць паводзіны. Але быў час пераканацца, што гэты рэжым нерэфармавальны па сутнасці. Ані пуга, ані пернік на яго не дзейнічаюць. Варта яшчэ раз вярнуцца да так званага "двухбаковага падыходу" адносна Беларусі, але з акцэнтам на яго другую частку — супрацоўніцтва з дэмакратычнай Беларуссю.

Неабходны эфектыўны і аператыўны механізм дапамогі ўсім тым, каго ўлады, не здолеўшы запалохаць, пераследуюць пры дапамозе юрыдычных альбо эканамічных захадаў: садзяць у турмы, штрафуюць, выганяюць з працы і універсітэтаў. Рэжым у Беларусі цвердзіць, што аб'яднаная Еўропа зачыняецца ад беларусаў. Але мы ведаем, што менавіта ён вядзе палітыку самаізаляцыі. Таму патрэбна як найбольш візавых палёгкаў для звычайных грамадзян і шматлікія праграмы падтрымкі мэтавых абменаў, найперш маладзёжных.

Мілінкевіч выказаўся за абмежаванне альбо закрыццё магчымасці выязджаць у еўрапейскія краіны і замарожванне там банкаўскіх рахункаў для ўсіх службовых асоб (незалежна ад рангу), вінаватых у парушэннях правоў чалавека ў Беларусі, ва ўжыванні сілы супраць мірных грамадзян, у выбарчых фальсіфікацыях, а таксама супрацоўнікаў дзяржаўных сродкаў масавай прапаганды. Не абмінуў і тэму беларуска-расійскіх дачыненняў: *"Роля Расіі для Беларусі традыцыйна вельмі важная. Аднак нізкія цэны на энерганосьбіты, часова даючы беларускай эканоміцы магчымасць трымацца на плаву і на замежных рынках, разам з тым не даюць ёй развівацца. Еўрапейская супольнасць, угрунтаваная на адпаведных каштоўнасцях, мусіла б паслаць ясны сігнал Маскве пра тое, што яна засталася самотнай у сваёй падтрымцы апошняй дыктатуры Еўропы і рызыкуе на гэтым страціць. Мы чакаем, што Еўрасаюз запатрабуе ад Расіі ўвязаць падтрымку, якую атрымлівае ад яе Лукашэнка, са зменамі ў галіне дэмакратыі і правоў чалавека ў Беларусі".*

Аляксандр Мілінкевіч перакананы, што Еўропа павінна ўдзельнічаць у працэсе дэмакратызацыі Беларусі сістэмна і нягледзячы на часовую кан'юнктуру. Толькі тады яна паслужыць сапраўды спрыяльным кантэкстам для глыбінных пераўтварэнняў на карысць дэмакратыі ў Беларусі.

"Ніхто за нас не выканае гэтую місію: пазбавіць людзей страху, вярнуць ім гонар, свабоду, праўду і справядлівасць", — закончыў свой выступ Аляксандр Мілінкевіч.

Дэпутаты Еўрапарламента праводзілі Мілінкевіча працяглымі апладысментамі. А вось беларускае Міністэрства замежных спраў даволі нервова адрэагавала на вояж Мілінкевіча. Не спадабаўся МЗС удзел прадстаўнікоў аб'яднаных дэмакратычных сіл у пасяджэнні Савета ЕС па агульных пытаннях і знешніх адносінах.

"Мы некалькі здзіўлены такім падыходам з боку кіраўніцтва Еўрапейскага Саюза, — заявіў выконваючы абавязкі прэс-сакратара МЗС **Андрэй Папоў**. — *Тым больш зараз, калі ідзе ўзаемная прапрацоўка тэрмінаў візіту высокапастаўленых прадстаўнікоў Генеральнага сакратарыята Савета ЕС і Еўрапейскай камісіі ў Мінск. Не варта забываць, што выбары будуць праходзіць на беларускай зямлі, а не ў Страсбургу, Брусэлі, Парыжы альбо Варшаве".*

Трэба заўважыць, што візіт Мілінкевіча асвятлялі амаль усе еўрапейскія і сусветныя сродкі масавай інфармацыі. Напрыклад, тэлеканал "Еўраньюс" перадаваў інфармацыю пра Мілінкевіча кожную гадзіну.

"*Такое ўражанне, што многія еўрапейскія палітыкі выступаюць у ролі Калумба — яны адкрываюць для сябе новую Беларусь,* — заўважыў старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі **Анатоль Лябедзька.** — *І гэта вельмі прыемна — гэта тое новае, чаго не было раней..."*

Даша ПАЎЛОЎСКАЯ.

SOS!

Почему аграрная отрасль лежит на лопатках...

Как у нас все хорошо! Именно такую песенку распевают в эти дни на все лады лукашенковские пропагандисты.

Хотя факты, к сожалению, свидетельствуют об обратном. Возьмем тот же агропромышленный комплекс, его реальное финансовое состояние. Заместитель председателя Президиума Национальной академии наук В.Гусаков пришел к выводу, что аграрный сектор потерял за последние 15 лет от износа и выбытия техники, истощения плодородия земли, сокращения трудового потенциала и т.д. почти 50 миллиардов долларов.

Финансовое положение сельского хозяйства настолько сложное, что эта проблема остро касается не только слабых предприятий, но и тех, которыми Беларусь и ее правительство как бы гордятся. Тот же знаменитый СПК "Прогресс-Вертелишки" Гродненского района даже в период больших поступлений денег от продажи сельхозпродукции не всегда имеет возможность оплатить горючее, выдать зарплату... Очень часто приходится брать кредиты. Из-за этого долги передового хозяйства, например, на 1 августа 2005 года составляли 9,2 миллиарда рублей. И это в то время, когда, если верить отчетности, в "Прогрессе-Вертелишки" урожайность зерновых достигает девяноста и более центнеров с гектара (!), надой молока от коровы превышает шесть тысяч килограммов.

Аналогичные показатели как будто и в СПК "Агрокомбинат "Снов". Но и это хозяйство не может жить без кредитов. На 1 августа 2005 года оно должно было банкам более 10 миллиардов рублей.

А что говорить о тех хозяйствах, которые собирают мизерные урожаи зерновых, картофеля, свеклы, которые никак не могут выйти на высокие надои молока, привесы животных? В 420 сельхозартелях гектарный сбор зерна не достигает и двадцати центнеров.

Окончательный анализ по итогам минувшего года еще не сделан. Но он есть по результатам 2004 года. Вот какая картина вырисовалась. За позапрошлый год объем валовой продукции в сельскохозяйственных организациях увеличился на 17,8 процента, а затраты на ее производство выросли на 30 процентов (на 1,3 триллиона рублей). Если брать отдельные позиции, то затраты на приобретение минеральных удобрений увеличились на 37 процентов, нефтепродуктов — на 43 процента, на закупку запчастей — на 49 процентов.

В первой половине 2005 года эта тенденция продолжалась. Затраты на производство сельхозпродукции возросли на 715 миллиардов рублей, или на 27,5 процента. Кстати, при росте валовой продукции всего на 16,2 процента.

С чем связывают такую ситуацию в агропромышленном комплексе аналитики? Со многими факторами, но в первую очередь с тем, что сельское хозяйство в силу прежде всего политических причин является у нас своеобразным донором для других отраслей народного хозяйства. Как известно, цены на продукцию тех же сельчан икусственно сдерживаются, а вот цены на технику, минеральные удобрения, стройматериалы, горючее непрерывно растут.

"Народная воля" имеет документальное подтверждение, что с 1 января 2004 года по 1 октября 2005 года стоимость комбайнов объединения "Гомсельмаш" возросла на 37 процентов. Тракторы подорожали на 20—35 процентов. Накладнее стало эксплуатировать технику: цены на бензин, дизтопливо выросли примерно на 25 процентов.

Вдумайтесь, уважаемые читатели, в такие расчеты. Чтобы купить трактор МТЗ-82, в 1990 году нужно было продать 26 тонн зерна или 2 тонны говядины. А что сегодня? Грузи уже 111 тонн зерна или 11,6 тонны говядины.

Известно: без минеральных удобрений не будешь иметь хороший урожай. Но если для приобретения одной тонны хлористого калия в 1990 году достаточно было продать 172 килограмма зерна или 13 килограммов той же говядины, то в 2004 году уходило 620 килограммов зерна или 64 килограмма говядины. Вот вам и паритет цен!

Не по дням, а, можно сказать, по часам растут долги сельхозорганизаций. Так, за тот же 2004 год они увеличились на 1 триллион 83 миллиарда рублей, а за первую половину минувшего года — еще на 800 миллиардов рублей. И, заметьте, в общем достигли 4,8 триллиона рублей. Более года нужно работать аграриям только для того, чтобы рассчитаться с долгами. При условии, что все это время расходы будут сведены к нулю. Но вы же знаете, что это нереально. Нужно и зарплату платить, и горючее покупать, и технику ремонтировать, и корма производить...

Растут долги не только непосредственных производителей сельскохозяйственной продукции. Тяжелой гирей висят они и на шее переработчиков. Хотите верьте, хотите не верьте, но "Народная воля" располагает данными, что вот уже ряд лет наша страна реализует на экспорт многие сельхозпродукты (свинину, говядину, масло, яйца, птицу) с... убытками для себя. Согласитесь, так далеко не уедем!

Да и уедем ли вообще куда-нибудь при таком положении дел в агропромышленном комплексе?! Может, хватит власти пускать пыль в глаза людям? Не лучше ли сказать правду: мы не в состоянии вывести страну из кризиса, может, это удастся другой власти.

Сергей КОНОПАЦКИЙ.

ЧУЛІ?

Перапішуць кожнага

Плануецца, што чарговы перапіс насельніцтва Беларусі пройдзе ў лістападзе 2009 года.

Пра гэта паведаміла першы намеснік міністра статыстыкі і аналізу **Галіна ГАСЮК**, выступаючы на пасяджэнні пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па бюджэце, фінансах і падатковай палітыцы. Асноўнай тэмай пасяджэння стала падрыхтоўка праекта закона "Аб перапісе насельніцтва".

Намеснік міністра нагадала, што апошні перапіс насельніцтва Беларусі праводзіўся ў 1999 годзе. На яго правядзенне спатрэбілася каля 6 мільёнаў долараў ЗША. На новы перапіс запланавана выдзеліць 15 мільёнаў долараў.

Юрый ПАЦЁМКІН.

ЧУЛІ?

Новыя газасховішчы будуць на Гомельшчыне

"Белтрансгаз" шукае месцы для новых падземных сховішчаў газу. Пра гэта на прэс-канферэнцыі ў Мінску паведаміў галоўны інжынер "Белтрансгаза" Цвітамір Сарахан.

Паводле яго слоў, кіраўніцтвам прадпрыемства разглядаюцца два варыянты размяшчэння новага сховішча: выкарыстанне саляных залежаў або выбар адной з чатырох прыдатных пляцовак у Гомельскай вобласці.

"Гэта працэс працяглы і затратны", — сказаў спадар Сарахан. Ён зазначыў, што цяперашняга аб'ёму двух існуючых ПСГ — Асіповіцкага і Прыбугскага — для Беларусі падчас працяглых пахаладанняў або тэхнагенных аварый недастаткова.

Паводле звестак галоўнага інжынера, аптымальным для Беларусі з'яўляецца агульны аб'ём ПСГ у 2,5 млрд. кубічных метраў газу, тады як зараз ён складае 660 млн. кубічных метраў.

Генадзь ШАРЫПКІН.

РЕАКЦИЯ

Ток-шок

Министерство транспорта и коммуникаций сняло с линий и исключило из эксплуатации 19 "потенциально опасных троллейбусов", сообщил на заседании Совета министров республики вице-премьер правительства Василий Гапеев.

"Тот шок в обществе, который вызвал электротранспорт (в конце минувшего года в Минске от удара тока в троллейбусе погибла студентка, помимо этого несколько человек оказались в больнице с ожогами), говорит о том, что надо принимать неотложные меры", — подчеркнул Василий Гапеев. По его словам, вопросам обновления подвижного состава и его техническому осмотру будет уделяться повышенное внимание.

УВАГА!

Новыя коды

З 1 лютага ў Расіі дзейнічаюць новыя міжгародні коды Масквы і 19 абласцей: у іх першая лічба "0" заменена на "4". Пра гэта паведамляе РУП "Белтэлекам".

Новы код Масквы — **495.** Змяніліся таксама коды ў абласцях: Белгарадскай (на 472), Бранскай (483), Уладзімірскай (492), Варонежскай (473), Іванаўскай (493), Калінінградскай (на 401), Калужскай (484), Кастрамской (494), Курскай (471), Ліпецкай (474), Маскоўскай (496), Арлоўскай (486), Разанскай (491), Смаленскай (481), Тамбоўскай (475), Цвярской (482), Тульскай (487) і Яраслаўскай (485). Для зручнасці абанентаў з 1 снежня 2005 года па 31 студзеня 2006 года дзейнічалі абодва коды — стары і новы.

Нумары тэлефонаў **кодавых даведак РУП "Белтэлекам":** у Мінску, Гомелі, Віцебску, Брэсце, Магілёве, Крычаве, Круглым Магілёўскай вобласці — **053**, у Мінскай, Гомельскай, Віцебскай абласцях — **8-14,** у Магілёўскай вобласці — **8-13-070,** у Гродне і Гродзенскай вобласці — **8-12,** у Брэсцкай вобласці — **8-050.**

Літоўскія сацыял-дэмакраты падтрымліваюць сваіх беларускіх калег і іх прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта краіны Аляксандра Казуліна

У Вільнюсе кіраўнік літоўскіх сацыял-дэмакратаў (прэм'ер-міністр Літвы) Альгірдас Бразаўскас сустрэўся са сваім беларускім калегам, адным з прэтэндэнтаў на пост прэзідэнта Аляксандрам Казуліным.

Пасля сустрэчы з лідэрам Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Аляксандрам Казуліным літоўскі прэм'ер, лідэр сацыял-дэмакратаў Альгірдас Бразаўскас сказаў:

"Літоўскія сацыял-дэмакраты падтрымліваюць сваіх сяброў сацыял-дэмакратаў у Беларусі і іх прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта Аляксандра Казуліна. Мы ўжо шмат гадоў падтрымліваем цесныя сувязі, жадаем калегам у Беларусі трываласці і поспеху на выбарах, і мы гатовыя да далейшага канструктыўнага супрацоўніцтва".

Аляксандр Казулін паведаміў, што мэта яго візіту ў Літву — павіншаваць літоўскіх сацыял-дэмакратаў з 5-гадовым юбілеем аб'яднання Літоўскай сацыял-дэмакратычнай партыі і Літоўскай дэмакратычнай партыі працы. На ўрачысты сход з гэтай нагоды сацыял-дэмакраты Літвы запрасілі замежных калег па партыі, у тым ліку і сваіх блізкіх суседзяў — беларусаў. Паводле слоў лідэра беларускіх сацыял-дэмакратаў, яшчэ адна мэта яго прыезду ў Літву — абмеркаваць далейшае супрацоўніцтва з калегамі па партыі з Літвы і іншых краін.

"На наш погляд, Літва ў будучыні мае быць важным партнёрам Беларусі, а сувязі нашых дзвюх сацыял-дэмакратычных партый могуць быць прыладай дзеля развіцця такога партнёрства", — сказаў Аляксандр Казулін.

Таццяна ПОКЛАД, Вільнюс.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Владимир НАУМОВ:

«Головы мы отрывать никому не будем...»

На традиционной пресс-конференции министр внутренних дел Беларуси генерал-лейтенант Владимир Наумов подвел итоги деятельности МВД за минувший год и ответил на многочисленные вопросы журналистов. Вот некоторые из них.

— Владимир Владимирович, известно, что недавно некоторые претенденты в президенты обратились к руководителям силовых ведомств (в том числе и к Вам) с просьбой отреагировать на факты принудительного сбора подписей в поддержку одного кандидата. Как Вы отреагировали на данную просьбу?

— Ко мне никто не обращался. Ни письменно, ни устно. Но я знаю, насколько строго Центризбирком отслеживает все эти моменты. И думаю, что за ныне действующего президента менее всего принуждали людей сдавать подписи. Достаточно много фактов было, когда люди из регионов просили показать, за кого они подписываются, но им отказывали в этом. Каких-то грубых нарушений, чтобы человек или группа людей обратились бы к нам письменно, — не было. Единственное, мы проверили, как шел сбор подписей в поддержку кандидатов в Белгосуниверситете, когда через Интернет стала поступать информация о том, что там происходит. Но факты не подтвердились.

— Александр Лукашенко в интервью белорусским телеканалам заявил, что оторвет головы тем, кто будет провоцировать уличные беспорядки после президентской кампании. Не могли бы уточнить, как в этом процессе будет участвовать МВД?

— Я думаю, что головы мы отрывать никому не будем... Но поддерживать стабильность, порядок, строго контролировать происходящие процессы, чтобы население республики продолжало жить в спокойном ритме, — дело нашей чести. Пока мы работаем в повседневном режиме. На усиленный вариант несения службы мы перейдем с момента начала досрочного голосования, потому что много сотрудников МВД будет привлекаться к охране избирательных участков. Если будут какие-то процессы происходить, то... Органы внутренних дел всегда готовы к любому развитию ситуации, будь то какие-то аварии, тяжкие преступления, другие события. И сил, и средств, и подготовки у нас достаточно, чтобы поддержать достойный порядок в своей стране. И нам есть с кого брать пример. Например, мы сейчас изучили французский опыт по наведению порядка в стране. Почему-то для нас выражение *"чрезвычайное положение"* очень страшное, а во Франции это было нормальное явление для того, чтобы поддерживать порядок в своей стране...

— В Интернете появилась информация о том, что якобы готовят нары для Вашего бывшего подчиненного, нынешнего депутата Палаты представителей генерала Леонида Глуховского...

— Информация, которую я читал на одном из сайтов, была составлена следующим образом: собраны сплетни из разных источников и подведены под одну фамилию. Там указаны факты, которые вообще не имели места, например, что Леонид Глуховский когда-то был начальником розыска Гомельской области, хотя он никогда в этой должности не был. Могу сказать, что по другой преступной группировке у нас действительно задержан бывший начальник уголовного розыска Гомельской области. А остальные факты про Глуховского просто искажены. Впрочем, как показывает практика, когда у нас в стране назревает какое-то важное политическое мероприятие, тогда предметом дискредитации становятся чиновники и под них сливается вот такая информация. Информация про Глуховского, повторяю, никакой основы под собой не имеет.

— Расскажите, пожалуйста, в каком состоянии сейчас находятся дела полковника Ивана Клименкова, со скандалом задержанного в середине минувшего года, а также громкие дела о насильственных похищениях Юрия Захаренко, Виктора Гончара, Анатолия Красовского и Дмитрия Завадского?

— Клименков находится под следствием. Суд определит степень его вины и тогда мы все будем знать, виновен он или нет. Для Клименкова избрана мера пресечения — содержание под стражей.

Что касается проблемы розыска без вести пропавших, то мы с вами уже, наверное, десятки раз говорили о том, что мы никогда не выделяли и не выделяем эти дела... Мы считаем, что у нас есть достаточное количество граждан, которые пропали без вести и мы до сих пор не установили их судьбу. Это очень сложный процесс, в последние годы мы все больше и больше усиливаем работу в этом направлении. Это приносит свои плоды, но, может быть, не сразу...

— Да, но есть дела, расследование которых находится на личном контроле у главы государства. Дела о насильственных похищениях вызвали огромный общественный резонанс и я полагаю, что к ним должно быть повышенное внимание со стороны властей...

— Есть преступления, которые, ну... раскрываются не сразу... Подразделение по раскрытию преступлений прошлых лет, которое создано в МВД, имеет очень неплохие результаты работы. Недавно, например, раскрыто убийство, происшедшее в 1957 году. Мы делаем все возможное для раскрытия этих дел, но, опять-таки, я никогда не буду определять, что для розыска вот этого человека надо все усилия сосредоточить, а вот с этим мы подождем, потому что.. Мы больше делаем по розыску этих людей, но не настолько, чтобы прекратить розыск всех остальных.

— Есть ли что-то новое в расследовании уголовного дела о витебских взрывах?

— Следствие идет. Есть задержанные, это не секрет. Но пусть точку в этом деле, опять-таки, поставит суд, когда он состоится. Мне не хотелось бы разглашать какие-то моменты, пока идет следствие. Суд все поставит на свои места.

— Хотелось бы из первых уст услышать, что делать с тонировкой, если она — заводская? Надо ли менять стекла?

— Могу сказать, что в МВД не осталось ни одной тонированной машины. И пусть граждане нашей страны возьмут пример со своих стражей закона. И тогда у нас не возникнет никаких вопросов. Я, допустим, не стесняюсь ездить в растонированной машине, хотя раньше она тоже была затонирована. И все мои замы и подчиненные тоже растонировали свои автомобили.

— А все ли высокопоставленные чиновники готовы на такой шаг? Или все-таки для некоторых будет сделано исключение?

— Тонировка будет разрешена определенному кругу лиц. И это будут не только охраняемые лица, но и инкассаторские машины, а также машины, перевозящие груз, который может вызвать определенный интерес. Государство до 1 апреля должно определить, кому из государственных служащих, гражданских лиц и спецслужб будет разрешено пользоваться тонировкой. Но это будет довольно узкий круг людей. Что касается населения республики, то мы будем придерживаться тех норм, которые на сегодня существуют.

— Сегодня во многих магазинах водку продают только до определенного часа, из-за чего активно процветает подпольная торговля. Де-факто получилось, что спиртное из официальной сферы ушло в теневую...

— Мы очень внимательно отслеживаем эту ситуацию. Все попытки писать о том, что борьба с пьянством ни к чему не приведет, лично у меня вырабатывают убеждение в том, что мы допустили просчет в организации борьбы с пьянством. Наверное, мне надо было быть более инициативным в этом плане. И у меня нет сомнений в том, что мы правильно поступили, закрыв ночные магазины. Извините, но когда в Турции умерло пять человек от птичьего гриппа, они уничтожили всех кур. А вы знаете, сколько вреда приносит водка?.. В нашей стране пьянство надо ставить в один ряд (и даже выше), чем СПИД и птичий грипп. А подпольная торговля будет всегда. Но мы предлагаем значительно ужесточить меры к тем, кто ей занимается. Если первый раз задержан человек — крупный штраф, второй — конфискация имущества. Это я так предлагаю. А поддержат мою идею или нет — не знаю. Еще сегодня нас очень волнует вопрос ввоза технического спирта, который реализуют гражданам вместо водки под видом самогонки.

— Пару лет назад Вы подписали приказ о вежливости. Интересно, многих ли сотрудников МВД уволили за грубость?

— В минувшем году было наказано 8 тысяч сотрудников. Практически все они понесли ответственность по приказу №1... Были и уволенные за грубость. Конечно, этот факт нас не красит, но мы потеряли не один десяток руководителей среднего звена...

— А сколько за прошлый год возбуждено уголовных дел в отношении милиционеров?

— Триста. Подавляющее большинство уголовных дел возбуждено за взяточничество. Почти все факты правонарушений выявлены службой собственной безопасности внутренних дел...

Марина КОКТЫШ.

КСТАТИ

В новый дом министр внутренних дел Беларуси пока не переехал, но кредит на его строительство в "Белвнешэкономбанке" уже взял.

"Народная воля" сообщала, что Наумов намерен строиться недалеко от Дроздов, в поселке, который в народе окрестили "Царским селом". Там же построили коттеджи некоторые высокопоставленные чиновники. По мнению экспертов, только за небольшой участок нужно было выложить не один десяток тысяч долларов. Площадь самого скромного домика составляет около 270 квадратных метров. Стоимость одного квадратного метра (по ценам 2003 года) — больше 500 долларов США. А рыночная цена всего коттеджа, по оценкам отдельных специалистов, достигает 500-900 тысяч долларов.

Владимир Владимирович говорил, что огромных денег на строительство собственного коттеджа у него нет, поэтому он *"как простой смертный"* намерен взять кредит в банке.

Как признался генерал-лейтенант Владимир Наумов журналисту "Народной воли", новоселье в собственном доме он скорее всего будет справлять только через несколько лет...

Народная Воля
3-4 ЛЮТАГА 2006 г.

ПРАБЛЕМА

Чаму ў Мінску так даражэюць кватэры?

Цэны на кватэры ў сталіцы заўжды былі вышэй, чым у цэлым па краіне. Аднак так дорага, як у мінулым годзе, — ніколі. Прагноз на гэты год таксама не вельмі аптымістычны. Чаму?

Тлумачэнні высокім цэнам на жыллё даюцца самыя розныя. З пункту гледжання заходніх эканамістаў-тэарэтыкаў, павелічэнне попыту на нерухомасць павінна сведчыць аб эканамічным росце. Але гэта ў іх. У нас жа падаражанне кватэр мае шмат іншых прычын, напрамую з дабрабытам грамадзян не звязаных.

Па-другое...

Другасны рынак жылля (так спецыялісты называюць усе кватэры, якія не з'яўляюцца навабудоўлямі) можна падзяліць на два сектары: так званыя "новыя кватэры" — не старэйшыя за 10—15 гадоў і старыя — "брэжнеўкі", "хрушчоўкі" і "сталінкі". Структура попыту на кватэры ў многім вызначаецца пакупніцкай здольнасцю нашых грамадзян. На першым месцы па запатрабаванасці стаяць малагабарытныя кватэры, на другім — "брэжнеўкі" і кватэры ў панельных дамах, якім не больш за 10 гадоў, на трэцім — новае тыпавое жыллё, на чацвёртым — кватэры вольнай планіроўкі ў каркасна-блочных дамах.

Што датычыцца цэн, то самымі таннымі кватэры ў Мінску былі ў 2000 годзе. Але ў верасні таго ж года ўрад прыняў пастанову аб ільготных крэдытах, якая забараніла прадаваць пабудаваныя кватэры цягам трох гадоў пасля выплаты крэдыту. Так зачыніўся самы "жывы" рынак нерухомасці — аднапакаёўкі і двухпакаёўкі ў спальных раёнах, напрыклад, "Сухараве" і "Малінаўцы", якія будавалі ільготнікі. Зразумела, што цэны на невялікія кватэры адразу пачалі расці.

Прадаўцоў на рынку нерухомасці станавілася ўсё менш. Да таго ж зменшылася колькасць гаспадароў кватэр, якія хацелі прадаць нерухомасць і ўкласці свой капітал выгадней. Так, за гэтыя гады колькасць кватэр, якія прадаваліся на мінскім рынку, знізілася ў тры разы — з 7500 да 2500. А калі няма канкурэнцыі, цэны, як вядома, ідуць угору. Зараз патрыманая аднапакаёвая кватэра ў Мінску каштуе не менш за 30 тысяч долараў, двухпакаёвая кватэра ў панельным доме — 38—40 тысяч, трохпакаёўка — 48—53 тысячы долараў. Зразумела, што размова ідзе не пра лепшыя раёны.

Адзначым, аднак, і тое, што больш за ўсё на цэны другаснага рынку нерухомасці паўплывае сітуацыя на рынку першасным — іншымі словамі, кошт новапабудаваных кватэр.

... і па-першае

Сёння на першасным рынку жылля ёсць два віды кватэр: ільготныя (панельнае домабудаванне), кошт на якое абмежаваны вызначаным дзяржавай сабекоштам будаўніцтва — 350—400 долараў за квадратны метр, і камерцыйнае — каркасна-блочнае жыллё і цаглянае домабудаванне, у Мінску яно абыходзіцца недзе ў 850 долараў за квадратны метр. І ў першым, і ў другім выпадках кошт указаны без аддзелкі, якая ў залежнасці ад колькасці цягне як мінімум на 15—50% працэнтаў ад вышэй пазначаных сум.

Адна з асноўных прычын росту цэн у будаўніцтве, як вы разумееце, заработная плата супрацоўнікаў гэтай галіны. Яна расце. Прычым значна! Асабліва моцна павялічыўся заробак праекціроўшчыкаў. Так, па пазіцыях затрат "праектныя работы" выраслі на 13,6%, "вышуковыя работы" на 13,74%.

Прыкметны ўплыў на павелічэнне кошту будаўніцтва жылля аказваюць і цэны на сыравіну і матэрыялы, удзельная вага якіх у структуры будаўніча-мантажных работ (БМР) больш за 55%. Таму хоць у цэлым будаўнічыя матэрыялы падаражэлі не так значна (на 6,2%), з-за іх высокай долі ў кошце будаўніцтва яны значна паўплывалі на павелічэнне індэкса БМР. З пачатку мінулага года тарыфы для рэальнага сектара эканомікі выраслі: за газ на 7,9%, за электраэнэргію на 15,3%, за цеплавую энергію на 14,3%. Кошт цэменту павялічыўся на 9 — 10%, нярудных матэрыялаў — на 4,6%, шчабёнкі — на 8,1%, кровельных матэрыялаў — на 8,3%. З канца мінулага года змяніліся таксама цэны для пакупнікоў дрэва на карані, што прывяло да павелічэння цэн на прадукцыю дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў. А прыпомнім яшчэ тарыфы на аўтамабільныя і чыгуначныя перавозкі (павялічыліся на 7,9% і 2,5% адпаведна).

Мінгарвыканкам нібыта прымае меры для стрымання цэн на жыллё, якое будуецца. Напрыклад, у сакавіку было прынята рашэнне №427, якім адмянілі патрабаванне да арганізацый-забудоўшчыкаў знаходзіць сродкі на развіццё інжынерна-транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры (гэтыя затраты могуць складаць у шэрагу выпадкаў да 20% кошту будаўніцтва). Праўда, эфектыўнасць дакумента аказалася нязначнай. Кошт квадратнага метра пры будаўніцтве жылля праз Упраўленне капітальнага будаўніцтва Мінгарвыканкама спачатку насамрэч крыху знізіўся, але ў камерцыйных структурах зрабіць гэта было практычна немагчыма.

Акрамя таго, жылля, якое будуецца, катастрафічна не хапае. На сённяшні дзень у сталіцы у чарзе на атрыманне кватэры стаяць больш за 130.000 сямей. Гэта тыя, у каго на аднаго члена сям'і не атрымліваецца неабходных па стандартных нормах 15 квадратных метраў. Яшчэ 70 тысяч — тыя, у каго метраў хапае, але яны таксама хочуць павялічыць жыллёвую плошчу. Зыходзячы з таго, што сярэдняя сям'я складае тры чалавекі, няцяжка падлічыць і колькасць тых, каму патрэбна паляпшэнне жыллёвых умоў — 600 тысяч чалавек.

Не будзем забываць і пра тое, што ў год у сталіцы ствараецца больш за 10 тысяч сем'яў і рэгіструецца каля 6 тысяч разводаў. Толькі для такіх катэгорый грамадзян патрэбна не менш за 10 тысяч кватэр. А ў Мінску такая колькасць жылля будуецца за цэлы год. І пры тэмпах будаўніцтва 700—800 тысяч квадратных метраў у год цяперашняе становішча можна толькі захаваць, але ніяк не палепшыць. Вось вам і адказ на пытанне, якое задаюць усе: "Ці спадуць цэны на кватэры?" Не спадуць!

— Шукайце грошы. Пажадана — шмат.

У 2006 годзе ў Мінску плануецца пабудаваць 850 тысяч квадратных метраў жылля. У параўнанні з мінулым годам лічба амаль не зменіцца (было пабудавана 840 тысяч). А вось колькасць жадаючых вырашыць сваё кватэрнае пытанне расце намнога хутчэй: *"За мінулы год мы знялі з чаргі каля 10 тысяч чалавек, але на чарзе стала 17 тысяч. У сталіцу прыехала 15 тысяч чалавек і кожны з іх мае права пастаноўкі на ўлік"*, — расказаў намеснік старшыні Мінгарвыканкама Вячаслаў Кушнер. Выснова відавочная — попыт будзе перавышаць прапанову, а значыць, цэны будуць расці і надалей. Такім чынам, спадары, калі вам патрэбна кватэра, то шукайце грошы. І пажадана — шмат.

Радаслава СТАНКЕВІЧ,
www.euramost.org

Развітанне з віцебскім півам

Памятаеце хрэстаматыйную чэхаўскую камедыю "Вішнёвы сад"? Калі не памятаеце, нагадаем: яна пра тое, як усталёўваецца на аслабелым падмурку старой, памешчыцкай Расіі маладая, цынічны капіталізм, як дзеля выгаднай камерцыі высякаецца вішнёвы сад і як у закалочаным, прызначаным на знос доме пакідаецца на жудасную смерць састарэлы верны слуга Фірс.

Ну, цяпер успомнілі? Калі ўсё яшчэ не, паразмаўляйце з сучаснымі Фірсамі — ветэранамі славутага ў далёкім і недалёкім мінулым віцебскага піўзавода, якому сёлета споўніцца 133 гады і які фактычна перастаў існаваць, саступіўшы месца маладому капіталістычнаму гаспадару. Праўда, ад гэтага калектыву лепей не стала, завод прыйшоў у заняпад і ўжо некалькі разоў выстаўляўся на аўкцыён.

Пра тыя, зусім не далёкія часіны, калі Віцебскі піўзавод працаваў без выхадных, атрымліваў прызы на еўрапейскіх кірмашах і вазіў прадукцыю за межы Беларусі, ужо мала хто тут успамінае. Напрыканцы 2005 года ААТ "Віцебскае піва" (так цяпер называецца старое прадпрыемства) працавала ўжо толькі ў адну змену чатыры дні на тыдні. Настрой у калектыва стаў такі, што людзі звярнуліся са скаргай у Адміністрацыю прэзідэнта. Вось што яны напісалі: "У 2003 годзе, калі святкавалася 130-годдзе завода, гучалі галасы розных начальнікаў аб хуткай рэканструкцыі вытворчасці. Але ўжо да 2005 года замест гэтага на тэрыторыі нашага завода пабудавалі іншы завод па выпуску піва — сумеснае таварыства з абмежаванай адказнасцю "Дзвінскі бровар". А наша ААТ "Віцебскае піва" перастала працаваць. Цэхі спынілі выпуск прадукцыі з-за атсутнасці сыравіны. Спецыялісты са шматгадовым стажам, у асноўным жанчыны, засталіся без справы. Абурае гэткае стаўленне да дзяржаўнага прадпрыемства ў той час, калі прыватнаму аддаецца перавага... Калі так пойдзе і надалей, то 150 чалавекам пагражае беспрацоўе. Пераканаўча просім дапамагчы. Мы хочам працаваць!"

Аўтарам гэтага крыку душы было, відаць, няўцям, што лёс іх завода, як і ўсіх іншых прадпрыемстваў краіны, быў вырашаны якраз там, куды калектыў піваваў пісаў скаргу. У дачыненні да Віцебскага піўзавода была праведзена тыповая, шматразова абкатаная ў Расіі аперацыя па перадачы дзяржаўнай вытворчасці лагоднаму да ўлады прыватніку. Робіцца так: старое, знакамітае прадпрыемства даводзіцца да нішчымніцы, пераўтвараецца ў акцыянернае і прадаецца такім чынам, каб адсунуць ад гэтай маёмасці калектыў і атрымаць як мага больш карысці для казны і дзяржаўнай палітыкі.

У час, калі Віцебскі піўзавод адзначаў сваё 130-годдзе, усе беларускія дзяржаўныя СМІ наперабой пачалі ўхваляць рэспубліканскую "Праграму развіцця піваварнай галіны на 2003—2005 гады". Праграма тая, як цяпер зразумела, павінна была пакончыць з панаваннем імпартнага піва на беларускім рынку і ўцерці нос буйнейшым, накшталт "Балтыкі", расійскім вытворцам папулярнага напою. Ставілася задача падвоіць магутнасць галіны і ў чатыры разы павялічыць продаж уласнага піва. Праўда, для гэтага патрабавалася 125 мільёнаў долараў. На пытанне, дзе іх узяць, Праграма не адказвала. Яна вызначала, як цяпер прынята гаварыць, "прагнозныя паказчыкі".

3 гады таму піва ў Беларусі варылі каля 30 заводаў рознай формы ўласнасці. Здавалася б, куды яшчэ больш. Але гэтыя магутнасці не былі поўнасцю загружаны, вытворчасць паўсюдна скарачалася, што афіцыйна тлумачылася засіллем імпарту піва, пераважна расійскага, а не тэхналагічным адставаннем нашых заводаў. Ніхто "наверсе" не хацеў прызнаваць, што гэтае адставанне праявілася значна раней за экспансію расійскіх ды ўкраінскіх піваваў на нашым рынку. Напрыканцы 2002 года тэхналагічнае абсталяванне айчыннай піваварнай індустрыі было ўжо зношана амаль на 90%.

Але не на гэтым сканцэнтравалі сваю ўвагу дзяржаўныя гаспадары піўной прамысловасці. Ім карціла пазбавіцца ад тэхнічна адсталых заводаў, абцяжараных даўгамі. Гэта было прасцей і танней за шмат разоў абяцаную калектывам рэканструкцыю. Віцебскі піўзавод так і не дачакаўся дзяржаўных інвестыцый і абнаўлення тэхналогіі, што, дарэчы, вывела б старое прадпрыемства з яго дасведчанымі спецыялістамі і каштоўным досведам на ўзровень еўрапейскай канкурэнтаздольнасці прадукцыі. Замест гэтага завод ацанілі ў 1,3 мільярда рублёў і пераўтварылі ў адкрытае акцыянернае таварыства "Віцебскае піва". Тады было выпушчана каля 500 тысяч акцый па 3600 рублёў кожная. Работнікі прадпрыемства здолелі выкупіць толькі 2,5% акцый. Замежныя інвестары, якія спярша зацікавіліся каштоўнымі паперамі завода, далей за перамовы аб намерах не прасунуліся, бо, відаць, навучаныя горкім досведам "Балтыкі", пабаяліся звязвацца з дзяржавай, схільнай парушаць свае абавязацельствы перад партнёрамі па бізнесу.

І раптам, як чорцік на спружынцы, выскачыў свой, дамарослы інвестар у асобе даўно створанага ў Віцебску сумеснага германска-беларускага абутковага прадпрыемства "Марко", якое карыстаецца асаблівай добразычлівасцю ўлад. "Марко" разам са сваім нямецкім кампаньёнам, фірмай "Эвімэкс", робіцца асноўным пакупнікам акцый і адпаведна ўладальнікам ААТ "Віцебскае піва". Але замест інвестыцый у абнаўленне і развіццё старога завода новы гаспадар будуе новы, беларуска-нямецкі завод "Дзвінскі бровар", які з'яўляецца таварыствам з абмежаванай адказнасцю, інакш кажучы, — прыватным прадпрыемствам. Статутны фонд "Дзвінскага бровара" склаў 2 мільёны 300 тысяч долараў. Долі ўладальнікаў размеркаваліся так: германскаму "Эвімэксу" належыць 39%, "Марко" — 31%, калектыву ААТ "Віцебскае піва" — 30%. Як бачна, у калектыва старога піўзавода доля найменшая, а гэта азначае, што ён, калектыў, мае найменшыя магчымасці вырашаць далейшы лёс ветэранаў вытворчасці, якія лічаць сябе падманутымі.

Калі ў 2003 годзе 130-гадовы Віцебскі піўзавод пераўтварыўся ў акцыянернае таварыства, першым пунктам бізнес-плана гэтага юрыдычнага ўтварэння было ягонае абавязацельства працаўладкаваць звольненых работнікаў старога завода. Мелася на ўвазе, што створанае на тэрыторыі гэтага прадпрыемства новае СП "Дзвінскі бровар" захавае за сабой згаданае абавязацельства перад ветэранамі мясцовай піваварні. Але спадзяванні на гэта не спраўдзіліся. Пераводам на новае СП прынялі толькі каля 30 чалавек са старога штату, які не забыўся на прызавыя месцы свайго піва ў прэстыжных міжнародных і айчынных аглядах якасці прадукцыі. "Дзвінскі бровар" быў публічна аб'яўлены паслядоўнікам не віцебскай, а баварскай піваварнай тэхналогіі і пачаў вытворчасць новага піва з рускамоўнай назвай "Николаевское" (хутчэй за ўсё ў сувязі з тым, што імя гаспадара абутковай фірмы "Марко" па-руску гучыць "Николай"). Піва гэтае не лепш за старое віцебскае, але значна даражэйшае і прадаецца з натугай: даводзіцца нават ісці на рэкламныя хітрыкі такога кшталту: пакупнік дзвюх бутэлек атрымлівае трэцюю бясплатна. З віцебскімі традыцыйнымі гатункамі ("Фестывальным", "Замкавым", "Дзвінскім" ды іншымі падобных акцый не праводзілі, бо піва тое бралі без хітрыкаў.

Такім чынам, пашкадаваўшы грошы на тэхнічнае ўдасканаленне і сыравіннае забеспячэнне старога завода і адкрыўшы "зялёны шлях" перад новым інвестарам, дзяржава ў асобе мясцовай улады, як чэхаўскі прадпрымальнік Лапахін, высекла сад віцебскай піваварнай традыцыі і паставіла крыж на лёсе знакамітага калектыву. Дарэчы, ААТ "Віцебскае піва" цяпер выпускае замест улюбёнага беларусамі звыклага піва таннае сурагатнае "віно" з сімвалічнай назвай "Вішнёвы сад", а маёмасць даведзенага да нішчымніцы прадпрыемства спрабуюць прадаць з малатка. Адметна, што аблвыканкам, даючы "дабро" на гэты продаж, дазволіў знізіць стартавы кошт адной акцыі завода да 3149 рублёў — амаль на 450 рублёў менш таго кошту, па якім выкупалася маёмасць ААТ "Віцебскае піва" інвестарамі "Дзвінскага бровара" і работнікамі старога піўзавода 3 гады таму.

Нягледзячы на паніжаную стаўку аўкцыёна, пакупнікі не тоўпяцца ў чарзе, бо ААТ "Віцебскае піва" прадаецца з "нагрузкай" у выглядзе 6-мільярднай крэдыторскай запазыкі і велізарным дэфіцытам абаротных сродкаў.

Што ж датычыць працаўладкавання спрактыкаваных ветэранаў вытворчасці, то на іх зноў жа воляй аблвыканкама распаўсюдзілася "аптымізацыя" колькасці, згодна з якой на заводзе засталося 85 чалавек. 67 работнікаў звольнілі паводле скарачэння штату, што прымусіла іх уліцца ў армію беспрацоўных, бо абутніку ў Віцебску цяжка ўладкавацца.

Ну як тут не ўзгадаць шчымлівую фінальную сцэну чэхаўскай п'есы, калі ў пустым доме пад грукат закалочваемых вокнаў і дзвярэй забыты Фірс зніякавела паўтарае: "Паехалі, кінулі, забылі старога...".

Між іншым, аблвыканкам выдаў дырэктыву аб тым, што калі ААТ "Віцебскае піва" будзе прададзена з аўкцыёну, то выручка ў поўным аб'ёме мусіць быць пералічана ў даход абласнога бюджэту. Трымальнікі акцый з ліку ветэранаў піўзавода ў гэтай дырэктыве не ўзгадваюцца, быццам бы ў іх ніколі і не было правоў на сваю акцыянерную маёмасць, яны іх не заслужылі. А застаецца ім, бадай, адно права: набыць пляшку "Вішнёвага саду" ды выпіць з гора на ўспамін колішніх поспехаў...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

СІТУАЦЫЯ

Вялікі пераезд

Як мы раней паведамлялі, шэраг прамысловых прадпрыемстваў, якія размешчаны ў цэнтры Мінска, вымушаны будуць змяніць "прапіску". Рашэнне не падтрымліваецца ў працоўных калектывах, але на гэта ўлады не звяртаюць увагі. Іншая праблема — грошы. Некаторыя прадпрыемствы проста не маюць сродкаў на такі пераезд.

Так, ААТ "Сукно" разглядае магчымасць прыцягнення інвестыцый у памеры 15—16 мільёнаў долараў ЗША для пераезду сваёй прадзільнай фабрыкі з цэнтра горада. Пра гэта паведаміў галоўны інжынер прадпрыемства Яўген Дзяргай.

Паводле яго інфармацыі, згодна з Генеральным планам развіцця Мінска, прадзільная фабрыка, што месціцца зараз у цэнтры сталіцы на вуліцы Бабруйскай, павінна пераехаць на тэрыторыю ААТ "Сукно" на вуліцы Матусевіча. Свабодная плошча памерам 7 гектараў будзе выкарыстана пад будаўніцтва шматпавярховых адміністрацыйных, культурна-спартыўных аб'ектаў. *"Мы можам разглядзець пытанне сумеснай вытворчасці або выкарыстання сродкаў інвестара на тэхнічнае пераўзбраенне і арганізацыю сучаснай прадзільнай вытворчасці"*, — расказаў Яўген Дзяргай. Паводле яго слоў, на даным этапе ідзе работа над тэхніка-эканамічным абгрунтаваннем інвестыцыйнага праекта, архітэктурны праект будзе ўжо распрацоўвацца за кошт сродкаў інвестара. Тэрмін рэалізацыі праекта 1—2 гады. *"Мы спадзяёмся прыцягнуць інвестара магчымасцю камерцыйнага выкарыстання зямлі ў цэнтры горада, а таксама магчымасцю атрымання прыбытку ад пашырэння вытворчасці пражы і тканіны на самім прадпрыемстве"*, — падкрэсліў спадар Дзяргай.

Нагадаем, што прадпрыемства "Сукно" заснавана ў 1946 годзе і з'яўляецца найбуйнейшым вытворцам у Беларусі шарсцяных і паўшарсцяных тканін і коўдраў. Колькасць працуючых — тысяча чалавек. Прадпрыемства спецыялізуецца на вытворчасці палітовых тканін з велюравым аздабленнем. Выпускае таксама коўдры паўшарсцяныя і чысташарсцяныя. Прадпрыемства мае гандлёвыя прадстаўніцтвы ў Маскве.

Марына НОСАВА.

МНЕНИЕ

Цена обещаний

"Памяркоўны" наш народ
Шкварку ест и чарку пьет...
И уже не первый год
Он с похмелья чуда ждет.

(Из народного творчества)

Владимир ГОНЧАРИК,
экс-кандидат в президенты Республики Беларусь

Объявлен лозунг очередной пятилетки: "взаимодействие власти и народа на новый уровень". Официальная пропаганда не устает убеждать: в экономике — стабильность, в обществе — спокойствие. Все прогнозные показатели минувшего пятилетия выполнены. Жить стало лучше, веселее. От всей души хотелось бы порадоваться за свою страну, за ее мудрое руководство, которое денно и нощно, "живота не жалея", печется о благополучии подданных. Беларусь на самом деле неплохо смотрится, впрочем, как и ранее, на фоне менее развитых бывших советских республик.

Однако... Несмотря на благоприятные внешние факторы, в том числе низкие цены на топливно-энергетические ресурсы (дотация Россией белорусской экономики оценивается аналитиками примерно в четыре миллиарда долларов США в год), проблемы, определяющие перспективу, решаются крайне медленно. Эффективность производства в реальном секторе остается низкой. Финансовое положение многих предприятий сложное. Они даже заработную плату выплачивают лишь с помощью кредитов. Степень физического и морального износа основных средств весьма значительна. А инвестиции для преодоления технической и технологической отсталости, снижения материало- и энергоемкости продукции существенно ограничены. Высокий уровень налогообложения, административных "барьеров" тормозит деловую активность, особенно в частном секторе. Большинство людей, даже тех, кого статистика относит к так называемому среднему классу, живут по европейским меркам скудно. Поэтому трудно поверить в "стадию процветания" рекламируемой "белорусской социально-экономической модели".

Напомним, в середине 2005 года глава государства обещал провести либерализацию экономики. "Мы раскрепостим человека. Мы предоставим субъектам хозяйствования большую самостоятельность..." Постановка задачи сама по себе вполне обоснованна, необходима для повышения эффективности производства и потребления. А что в итоге? Государственная политика по-прежнему основывается в основном на запретах и ограничениях, сложных и противоречивых. Вот один из примеров: решение о запрете продаж индивидуальными предпринимателями косметики и последовавшая после поднятого шума его частичная отмена. Причем необходимость запрещения и разрешения одинаково "убедительно" трактовались государственными СМИ: а именно, защитой интересов граждан! Выполнение требований, содержащихся в многочисленных нормативных актах, по оценке экспертов практически невозможно. Стоит ли удивляться массовым нарушениям, которые выявляются несокращающейся армадой контролеров в ходе многократных проверок, и... объемам налагаемых на субъекты хозяйствования штрафных санкций. Такой результат объективно предопределен существующими правовой и административной системами. Так что же реально изменилось? В конце прошлого года принят ряд указов и законов: в частности, о передаче президенту дополнительных полномочий в сфере экономики, о праве единолично освобождать граждан от уголовной и экономической ответственности, увольнять с должностей лиц, внесенных в кадровый реестр главы государства и т. п. Заметим, все документы не имеют отношения к либерализации как таковой, не содержат предпосылок для свободного развития экономики и личности. Более того, предусматривается еще большая концентрация власти в руках президента. А усиление государственного регулирования подкрепляется активным введением "золотой акции", по сути, национализацией открытых акционерных обществ.

Очередная инициатива А.Лукашенко уже в преддверии президентских выборов — дебюрократизация работы госучреждений, преподносится почти как новогодний подарок гражданам. Правда, провозглашенный тезис о создании "государства для людей" звучит странновато. Ведь в Конституции четко определено: единственным источником власти и носителем суверенитета в республике Беларусь является народ. Так что же такое строилось в течение более десяти лет?!

Сама по себе задача "жесточайшим образом изжить бюрократизм и волокиту" опять-таки заслуживает одобрения. Проблема назревшая. Беларусь слишком забюрократизированное государство. Вот только возникает вопрос: насколько результативно бороться с "бюрократической гидрой" даже сверхжесткими административными методами? Кстати, прав был философ, который считал: жестокость есть результат страха, слабости и трусости. Не секрет, основное требование, предъявляемое к чиновникам различного ранга, касается не столько профессионализма, сколько политической благонадежности, безропотного исполнения инструкций и указаний. Отсюда во многом на местах нет должной инициативы, распространены приписки. Если сводить "дебюрократизацию" в основном к "жесточайшему спросу" с нерадивых чиновников, к регламентации их деятельности — ничего путного не получится. Действенное средство от бюрократизма — демократизация всех сторон жизни государства и общества.

Рассмотрим, как могут развиваться события после возможной "элегантно-сокрушительной победы" на выборах в марте 2006 года. Предположим два сценария событий. Первый, пожалуй, наиболее вероятный. Дальнейшее закручивание гаек: абсолютный, всеобъемлющий госконтроль, в том числе со стороны спецслужб, спрос "именем революции", тотальное подавление инакомыслия, огосударствление всех сфер экономической и общественной жизни. Как следствие — укрепление тоталитаризма. Иначе зачем принимались ранее названные законодательные акты? Для устрашения предусмотрены и наказания за любую, отличающуюся от официальной, информацию о политическом, социально-экономическом, военном, международном положении Беларуси. Таким образом, любая критика режима может быть наказуема и рассматриваться как дискредитация страны. Независимая пресса ("Народная воля" и другие газеты) уже существует почти в нелегальных условиях... Уголовный кодекс так составлен, что каждый смертный в чем-то виноват, — не без горькой иронии писал, познавший лагерную жизнь, поэт. Актуальное замечание!

Уязвимость сценария — опасность "сорвать резьбу". Можно с большой долей вероятности прогнозировать заметный рост недовольства населения проводимой политикой не только и не столько из-за экономических неурядиц. Не исключены и дальнейшая изоляция Беларуси, действенные санкции от демократических государств.

Предпочтительнее, перспективнее другой сценарий — реальная, как отмечалось, демократизация государства и общества, которая является объективным условием и может стать закономерным следствием либерализации экономики и дебюрократизации тех же госучреждений. К тому же следовало бы помнить: ни один авторитарный режим в Европе не смог обеспечить такого уровня жизни, как в развитых демократических странах. Не учитывать прогрессивный фактор развития — непростительная стратегическая ошибка, по существу, обман народа.

Вопрос в том, понимает ли необходимость такого радикального шага нынешний президент, пойдет ли он, в том числе под влиянием России и Запада, на демократические преобразования? Если да, то в какой степени? Как ни парадоксально, лозунг о демократизации может быть выдвинут. Но, разумеется, лишь в рамках либерализации самого режима. Образно говоря, возможен переход от "авторитаризма местечкового к авторитаризму просвещенному". Имеется в виду частичное смягчение государственного контроля и регулирования, ослабление давления на мелкий и средний бизнес, "косметические" изменения законодательства к будущим парламентским и местным выборам, облегчение условий выживания оппозиционных политических и общественных организаций, независимых СМИ, смягчение антизападной риторики и т.п. После нынешнего состояния общества даже подобные меры могут показаться на первый взгляд чуть ли не благом.

Не следует обманываться. Сущность авторитарного режима не изменится. О подобной ситуации точно подметил сатирик: все, что обещал будущий президент, не подтвердилось, все, что думали мы о нем, сбылось... Коренные преобразования, жизненно необходимые для реального становления белорусского государства — демократического, правового, социального — возможны при смене политического руководства страны, то есть в случае успеха на выборах демократического кандидата.

ЗАДУМАЙСЯ, БЕЛОРУС...

Почему поляк получает в четыре раза больше?

Сравнительный анализ уровня жизни людей в Беларуси и Польше

В бывшем лагере социализма мы и поляки жили почти одинаково. Но после распада этого блока и СССР наши пути разошлись.

Польша взяла курс на строительство демократического общества, рыночного хозяйства и вхождения в Европейский Союз. Теперь она полноправный член этого престижного в мире объединения государств. А Беларусь все эти годы пятилась назад, в советское прошлое с его командно-чиновничьей экономикой и подавлением свобод и инакомыслия. Наша страна стала членом какого-то аморфного объединения ЕвроСЭЗ.

Прошедший период по историческим меркам очень мал. Но уже видны контрастные и разительные перемены в развитии наших стран. Посмотрим на них.

О чем говорят цифры...

Итак, какой же уровень жизни в Беларуси и Польше? Какие у нас и у них зарплаты, пенсии, продолжительность жизни, пособия... Словом, чей избранный путь приносит лучший результат, дает возможность людям лучше жить?

Замечу, что эти данные мы почерпнули из СМИ за последние 2—3 года. Поэтому в некоторых цифрах могут быть погрешности, вызванные временем. Но они не меняют общую картину. Итак...

ГЛАВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ	Беларусь	Польша
1.Продолжительность жизни	65 лет	74 года
2.Средняя зарплата	200 долларов	около 800 долларов
3.Средняя пенсия	100 долларов	около 300 долларов
4.Пособие по безработице	14 долларов	100 долларов
5.Выпуск валового внутреннего продукта на душу населения	на 1200 долларов	на 6090 долларов
6.Поступление иностранных инвестиций в год	500—800 млн долларов	6—8 млрд долларов
7.Государственный валютный резерв	800 млн.долларов	29,8 млрд долларов
В расчете на душу населения	98 долларов	800 долларов
8.Доля малого бизнеса в ВВП	примерно 8%	50%
9.Наличие автомобилей у населения	1 автомобиль на 6,6 человека	1 автомобиль на 4,5 человека
10.Урожайность зерновых (центнеров с гектара)	27—30	32—33
11.В среднем на человека имеется жилой площади	18 квадратных метров	28 квадратных метров
12.На поддержку малого бизнеса (в год) поступает	около 150 тысяч евро	750 миллионов евро
В расчете на душу населения	1 евро на 660 человек	20 евро на каждого человека

Как видим, по многим показателям Польша намного обошла Беларусь. Средняя зарплата у них в четыре раза больше, пенсии — в три раза, пособие по безработице — в шесть раз, выпуск продукции на душу населения — в пять раз больше, а приток капиталов из ведущих стран — в десять раз больше. Это — залог еще большего отрыва поляков от нас в ближайшие годы.

Что же способствует их росту и нашему отставанию?

Известно, что главными источниками прогресса в экономике при выходе ее из кризиса являются — приток инвестиций из передовых стран и развитие малого бизнеса. Это все видели при выходе из кризиса после войны, с 1950 года Западной Европы, рывка вперед "экономических тигров" Азии... Поэтому давайте посмотрим, как у них и у нас обстоят дела на этих направлениях.

Они привлекают инвесторов, а мы отталкиваем

Из приведенной таблицы видно, что в Польшу иностранные инвестиции текут полноводной рекой, а в Беларусь — периодически пересыхающим ручейком. Почему?

Что привлекает инвесторов в Польшу? Их опросы показывают, что это:

— стабильный экономический рост;

— масштабы рынка (38 миллионов населения);

— последовательное развитие рыночной экономики;

— вначале стремление в Европейский Союз, а потом членство в нем;

— сравнительно дешевая квалифицированная рабочая сила;

— географическое положение;

— неплохая инфраструктура;

— налоговые льготы для инвесторов;

— успех иностранных фирм, пришедших в страну ранее;

— демократический путь развития;

— меньше административных тормозов.

Не трудно заметить, что многое из перечисленного имеется и в Беларуси. Это и хорошее географическое положение, и инфраструктура, и дешевая квалифицированная рабочая сила. Значит, основа для притока иностранных инвестиций есть и у нас.

Но они не текут. Почему? Потому что отсутствуют важные факторы, такие как:

— последовательное развитие рыночного хозяйства;

— отсутствие не только стремления в Европейский Союз, но и желания руководствоваться принципами ведения хозяйства этим престижным объединением государств;

— отсутствие успеха у иностранных фирм, ранее пришедших в Беларусь, многие из них вынуждены были оставить страну;

— отсутствие в стране демократии;

— наличие административных рычагов.

Словом, объективные условия для привлечения инвесторов налицо, но политика властей отталкивает их. Стало быть, все дело в том, что в Польше более квалифицированная власть.

Многие могут спросить: "А нужны ли нам эти иностранные инвестиции?" Да, очень нужны. Дело в том, что оборудование на белорусских заводах изношено на 80 процентов. Если его не заменить, то они вскоре могут вообще остановиться. А где взять огромнейшие деньги? К тому же в мире растет требование к качеству продукции. Если его не повышать, то продукция будет оседать на заводских складах. А повышать его можно лишь путем внедрения современных технологий, которые имеются у передовых стран, то есть в Европейском Союзе, США и Японии, но не в ЕвроСЭЗ, куда входит Беларусь.

Все понятно?

Капитал для предприимчивых

А теперь о малом бизнесе. Экономисты считают, что ему принадлежит решающая роль при выводе экономики из кризиса. Дело в том, что начало реформ всегда болезненно, вызывает сокращение рабочих мест и нуждается в предприимчивых людях. Малый бизнес быстро создает новые рабочие места и открывает возможности для энергичных людей.

Это понимают в Польше и помогают малому бизнесу. Здесь создано Агентство развития предпринимательства, которое оказывает консультативные и образовательные услуги, помогает в инвертировании и кредитовании малых предприятий. Министерство труда и социальной политики содействует росту конкурентоспособности. Агентство по развитию промышленности создает научно-технические парки и инкубаторы, а Министерство науки и информатизации обеспечивает представителям малого бизнеса доступ к Интернету и информации. В стране реализуется государственная программа "Капитал для предприимчивых", на 2002—2006 годы выделено 1,3 миллиарда евро только на льготные ссуды для предпринимателей. В Польше действует международный фонд FARE, который также оказывает помощь малому бизнесу. На 2005—2006 годы он выделил миллиард евро для этой цели.

К тому же в Польше малые налоги для малого бизнеса, предусмотрены льготы, сведены до минимума бюрократические тормоза. В результате малый бизнес успешно развивается. Его доля в ВВП превысила 50%, он обеспечивает половину польского экспорта.

А что у нас?

Как живете?

У нас доля малого бизнеса в ВВП не дотягивает и до десяти процентов. Вместо помощи государство давит этих "вшивых блох", как называли предпринимателей когда-то представители власти.

Журнал "Индивидуальный предприниматель" провел опрос предпринимателей и поинтересовался: "Что полезное могло бы сделать правительство для малого бизнеса?" И вот какие получены ответы. Упростить учет (ответило 32% опрошенных), не мешать (27%), не менять законодательство каждый месяц (12%), уменьшить количество проверок (12%), снизить налоги (9%). Из их ответов просматривается вывод о том, что государство пытается всячески мешать малому бизнесу.

Яркий анекдот

Его рассказали при этом работники малого бизнеса. В их среде нашелся силач, который одной рукой выдавил из лимона стакан сока. После чего он спрашивает: "Кто-нибудь готов повторить номер?" Выходит щупленький мужчина, берет уже выжатый лимон и выдавливает из него еще два стакана сока. Все поражены, силач спрашивает у него: "Ты что? Откуда?" "Я? Я из налоговой инспекции", — был ответ.

Нужны ли здесь комментарии?

Приятный сюрприз

"Во вторую годовщину вступления Польши в ЕС несколько старых стран — членов ЕС подготовили Польше сюрприз в виде облегчения трудоустройства в этих странах, а иногда даже полного устранения ограничений", — сообщает газета "Жечпосполита". 1 мая рынки труда для поляков откроет Финляндия, а также скорее всего Испания и Греция.
В течение четырех месяцев будут приняты решения по вопросу открытия рынков труда 15-ю странами старыми членами ЕС.

Оказалось, что открытие рынков Великобританией, Ирландией и Швецией не привело ни к каким пертурбациям, а скорее наоборот — послужило экономическому росту в этих странах. Уже известно, когда будут ликвидированы все ограничения для поляков, которые хотят работать во Франции. Это произойдет 1 мая 2009 года... Все указывает на то, что за Францией последуют также страны Бенелюкса. По мнению бельгийского посла, есть шанс, что с 1 мая поляки не должны будут получать разрешение на работу в Бельгии, в частности, в области строительства, металлургической промышленности и научных исследованиях. Голландия с 1 декабря уже ввела абсолютную свободу в трудоустройстве поляков в фирмах, оказывающих различные услуги.

Для граждан из новых стран — членов ЕС в Норвегии на рынке труда также создан благоприятный климат. Пока здесь затягивают с полным открытием своего рынка труда, но все больше поляков находят для себя работу. В богатой и имеющей минимальную безработицу Норвегии поляки с успехом оказывают услуги в области строительства. Все более популярными становятся там также польские врачи. Также дело обстоит в Исландии. За последние два года в этой стране число работающих там поляков увеличилось в семь раз. Польское правительство не опасается, что открытие очередных рынков труда или облегчения трудоустройства поляков приведут к массовому выезду ценных польских специалистов. *"Они уже сейчас могут эмигрировать за границу на основании индивидуальных разрешений и с этим ничего не поделаешь"*, — констатирует в газете "Жечпосполита" министр труда Кшиштоф Михалкевич.

А зарплаты в Западной Европе, как известно, приличные. Так что уровень доходов многих поляков вырастет еще больше и уже в ближайшее время.

Последний день в старом здании биржи ценных бумаг.

Оптимистов больше

"Среди поляков сегодня больше оптимистов, чем пессимистов. Это происходит впервые на протяжении более чем семи лет и должно способствовать повышению потребления", — пишет газета "Жечпосполита" в статье, озаглавленной "В хорошем настроении за покупками". Газета отмечает, что благоприятное влияние на настроения потребителей оказывает ситуация на политической сцене. Большинство поляков положительно оценивают правительство Казимежа Марцинкевича, а к самому премьеру они относятся с большим кредитом доверия".

Комментатор газеты подчеркивает, что оптимизм может оказать благоприятное влияние на экономику. Прежде всего потому, что он создает шансы на повышение потребления. "В экономике появился "второй двигатель. Он очень нужен", — подчеркивает автор комментария в "Жечпосполитой", объясняя это тем, что именно недостаток внутреннего потребления очень часто считали одним из главных барьеров развития производства.

Когда же белорусы смогут свободно устраиваться на высокооплачиваемую работу в Европе? Увы! Не скоро! Пока будет эта власть, даже мечтать о таком нет смысла. Это возможно лишь после ее смены.

Подготовил Иван МАКАЛОВИЧ

СЛЫШАЛИ?

Закрытые суды в Узбекистане

Правительство Узбекистана проводит ряд закрытых судебных процессов над лицами, которые, как утверждает правительство, причастны к волнениям в Андижане в мае 2005 года. По оценкам правозащитных организаций, до 1000 человек из числа мирных демонстрантов были убиты правительственными войсками в ходе подавления протеста — в основном мирного. На сегодняшний день более ста человек были осуждены в ходе чрезвычайно сомнительных судебных разбирательств, не соответствующих международным стандартам.

К сожалению, наблюдателям со стороны не было позволено присутствовать на большинстве судебных заседаний, а журналистам дали возможность присутствовать лишь один день — на слушаниях дел в Верховном суде Узбекистана. Соединенные Штаты, заявил сотрудник миссии США при ОБСЕ Кайл Скотт, "очень встревожены тем, как проводились эти, а также более ранние показательные суды" в этой стране. Вызывает тревогу практика показательных судов, нарушающая нормальную судебную процедуру и включающая, как предполагается, применение пыток к подсудимым.

Похоже, что последней по времени жертвой закрытого суда в Узбекистане является активист правозащитного движения Саиджахон Зайнабитдинов. Он, как предполагают, предстал перед судом в январе из-за того, что благодаря ему мир узнал о жестоком подавлении правительственными войсками демонстраций протеста в Андижане. По данным правозащитной организации "Appeal", Саиджахон Зайнабитдинов до начала судебных слушаний провел в заключении почти восемь месяцев. Ни его родные, ни его адвокат не были информированы о времени и месте суда. "Узбекские власти карают его за рассказанную миру информацию о событиях в Андижане, — заявила сотрудница правозащитной организации "Хьюман райтс уотч" Холли Картнер. — Он должен быть немедленно освобожден".

Соединенные Штаты требуют проведения независимого международного расследования, происходившего во время демонстраций протеста и их жестокого подавления в Андижане. Проведение закрытых судебных процессов является вопиющим нарушением обязательств, принятых на себя Узбекистаном. Забота узбекского правительства об обеспечении национальной безопасности не может быть основанием для того, чтобы препятствовать проведению тщательного расследования действительных событий в Андижане. Обязанность правительства Узбекистана — снять жесткий контроль над судами, допустить проведение независимого международного расследования и дать возможность узбекским гражданам воспользоваться своими фундаментальными правами человека, включая свободу слова.

"Голос Америки".
Этот комментарий отражает точку зрения правительства США.

МНЕНИЕ ДРУГОЙ СТОРОНЫ

Шпионский роман с камнем

Когда мы перестанем хихикать над историей о британском шпионском камне в Москве, останется пара серьезных вопросов, на которые нужно будет ответить. Это не вопросы о новых методах работы представителей второй древнейшей профессии в мире.

Я не знаю, насколько соответствуют действительности обвинения, о которых идет речь сейчас, но не сомневаюсь в том, что Великобритания ведет шпионскую деятельность в России и Россия ведет шпионскую деятельность в Великобритании. Британский бульдог и русский медведь вот уже более ста лет играют в то, что Редьярд Киплинг назвал "великой игрой" и вряд ли в ближайшее время они остановят эту игру. Агент Q, эксцентричный изобретатель из британских шпионских фильмов о Джеймсе Бонде, был бы горд этим московским камнем. Британцы, когда вы в следующий раз пойдете прогуляться в близлежащем парке, поглядывайте, нет ли там подобного камня, сделанного в России.

Проблема заключается не в шпионаже. Проблема в том, что этот эпизод говорит нам об отношении путинского режима к демократии в России и в ее бывшей империи. Также мы должны понять, какими способами мы, граждане демократических стран, должны распространять демократию в других странах.

Прежде всего нужно не забывать, что в окружении Путина не любят демократию. Они видят, как демократия распространяется в бывшей советской империи, начиная от Польши 1980-х и заканчивая "революцией роз" в Грузии и "оранжевой революцией" в Украине. В этом ряду и вызов, брошенный президенту Беларуси Лукашенко, и критика в адрес властей со стороны российских независимых СМИ и неправительственных организаций (НПО).

Путинцы считают, что вирус "цветных революций" и яд демократии распространяются неправительственными организациями. И они считают (по крайней мере заявляют), что НПО получают инструктаж, а также финансовые средства из стран Запада. В этом — весь Кремль, с его взглядами на политику эпохи холодной войны, основанными на теориях заговора, чего и следовало ожидать от бывшего офицера КГБ Владимира Путина. После "оранжевой революции" в Украине кремлевские "политтехнологи", как их красиво величают, называют неправительственные организации новым полем битвы, где разворачивается мягкое сражение между Россией и Западом.

Самой опасной вещью в демарше путинского режима по поводу истории с камнем является увязка предполагаемой активности британских шпионов с деятельностью российских НПО. Это все произошло в тот момент, когда Россия только что приняла закон, дающий Кремлю широкие полномочия по мониторингу и контролю неправительственных организаций, в том числе право их закрывать в случае, если они будут угрожать суверенитету или независимости России.

Пресс-секретарь ФСБ, полковник Сергей Игнатченко заявил, что Марк Доу — один из британских дипломатов, обвиненных в операциях со шпионским камнем, — осуществил несколько денежных выплат российским НПО, включая выплату 23 тыс. фунтов Московской Хельсинкской группе. Руководитель Московской Хельсинкской группы Людмила Алексеева сказала: "Они готовят общественное мнение к тому, чтобы закрыть нашу организацию, что они могут сделать в рамках нового закона". Вот таким образом Россия может отметить принятие на себя полномочий председателя "большой восьмерки".

А как нужно поступить в этой ситуации нам? Контактируя с Россией, мы срочно должны поднять проблему той угрозы, которая нависла над ее неправительственными организациями. Ангела Меркель уже сделала это. Подобную жесткую линию проводит и Кондолиза Райс. В этом отношении Евросоюз должен иметь единую, четко выраженную позицию.

Следующим шагом могло бы стать создание международной группы экспертов, которые бы исследовали вопрос со всех сторон, выслушали все заинтересованные стороны и представили рекомендации о приемлемых правилах распространения демократии.

Между тем нужно срочно ответить на вопрос о том, какой же деятельностью мы занимаемся сейчас. Давайте поговорим о Великобритании, так как именно о ней Кремль сегодня ведет речь. Игнатченко заявил, что Марк Доу на встречах с представителями НПО называл себя представителем фонда Global Opportunities Fund. Этот фонд реализует новую программу Министерства иностранных дел Великобритании, с большим бюджетом, цель которой — поощрять действия в мировом масштабе в сферах, имеющих стратегическую важность для страны. Одной из таких целей является распространение "демократии и норм права, в том числе защита прав человека".

Замечательная идея. Но если окажется, что Марк Доу на самом деле был британским шпионом, который в один день закладывал передатчик, замаскированный под камень, а назавтра раздавал доллары на поддержку демократии, это приведет к катастрофическим последствиям для российских НПО. Это сильнее всего другого скомпрометирует российских демократов. Даже если британское правительство будет утверждать, что Доу (аккредитованный в качестве второго секретаря британского посольства в России) не был шпионом, работающим под дипломатическим прикрытием, а был дипломатом, который просто интересовался геологией, будет невозможно опровергнуть выдвинутые в его адрес обвинения. Подозрения всегда останутся, по крайней мере в умах российской публики. Неправительственные организации будут успешно выметены шпионской метлой.

Урок заключается в следующем: когда на продвижение демократии тратятся государственные деньги, эти деньги должны проходить через институты, которые являются как можно более прозрачными и независимыми от государства.

Тимоти Гартон АШ.
Британская газета "Гардиан".

НЕОБЫЧНОЕ ОБЕЩАНИЕ

Не заниматься сексом до выборов

Премьер-министр Италии Сильвио Берлускони поразил граждан страны необычным предвыборным обещанием — отказаться от интимных отношений до парламентских выборов, которые состоятся в апреле этого года.

69-летний итальянский премьер дал обет воздержания на предвыборном митинге на Сардинии, где он выступал перед избирателями вместе с популярным телевизионным проповедником.

Берлускони не раз подвергался критике за его шутки и комментарии с сексуальным подтекстом. В июне прошлого года итальянский лидер шокировал финские власти заявлением, что его неотразимый шарм плейбоя помог очаровать президента страны Тарью Халонен. В 2003 году Берлускони предложил американским бизнесменам инвестировать в Италию, так как именно там "самые красивые секретарши — классные девочки". Многие журналисты отмечают, что итальянский премьер считает себя настоящим дамским угодником.

ФОТОВЗГЛЯД

День Австралии аборигены отпраздновали своим уникальным танцем.

ЛЮБОПЫТНО

Потоп будет не скоро

Ученые из Санкт-Петербурга опровергли заявления своих американских коллег, которые предсказывают всемирный потоп.

В Институте Арктики и Антарктики ведут наблюдения со спутников за льдами с 1979 года. За этот период ледяная шапка нашей планеты уменьшилась на четверть. Но на планете все взаимосвязано. При глобальном потеплении может ослабнуть теплое течение Гольфстрим, и тогда в Северной Европе резко похолодает.

К тому же для всемирного потопа только льдов Арктики недостаточно. Мировой океан выйдет из берегов, если растают многокилометровые льды Антарктиды и Гренландии.

КАНФЛІКТ

«Я сюды яшчэ вярнуся»,

або Гісторыя з гісторыкам Генадзем Макарэвічам, былым сельскім настаўнікам

Уважлівы чытач, напэўна, затрымаў у памяці ліст, дасланы ў "Народную волю" настаўнікам сярэдняй школы вёскі Дворышча Дзяржынскага раёна Генадзем Уладзіміравічам Макарэвічам. Ён быў надрукаваны 19 лістапада мінулага года пад загалоўкам "О бедных учителях замолвите слово".

Але... Варта было роздуму школьнага педагога з'явіцца ў незалежным друку, як без прамаруджвання закруцілася кола чыноўніцкай машыны, і нядаўні настаўнік стаў былым...

А цяпер — аб усім тым больш падрабязна.

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ

Вучні вельмі яго любілі

Звяртаюцца да вас вяскоўцы в.Дворышча Дзяржынскага раёна з такой нагоды. У адным з нумароў вашай газеты быў надрукаваны артыкул педагога нашай школы Генадзя Уладзіміравіча Макарэвіча аб годнасці настаўніка і аб тым, як яго і ягоных калег вымушаюць выпісваць тыя дзяржаўныя выданні, якія ім не даспадобы.

Пасля гэтай публікацыі Генадзя Уладзіміравіча выклікалі ў Мінскае абласное ўпраўленне адукацыі, і настаўнік аказаўся без працы...

Вучні і бацькі былі ледзь не ў роспачы. Шкада, што прафсаюз школы і раёна, адміністрацыя не адрэагавалі на гэтае здарэнне, не абаранілі настаўніка, які хоць і працаваў у школе вельмі мала — з пачатку навучальнага года, але паспеў зарэкамендаваць сябе як інтэлігентны, добразычлівы чалавек і адукаваны спецыяліст. Вучні яго вельмі паважалі і любілі ўрокі гісторыі. Цяпер гэтыя ўрокі ў школе не вядуцца.

Вось такая ў нас у краіне свабода слова.

З павагай —

жыхары в.Дворышча Дзяржынскага раёна.

МОНОЛОГ ГЕРОЯ

А она и говорит: «По чьему заданию вы писали?»

Скажу как есть: написав статью "О бедных учителях замолвите слово", не мог и предположить, что меня, учителя сельской школы, из-за нее вызовут на ковер. И не куда-нибудь, а к самому начальнику управления образования Минского облисполкома Таисе Ивановне Данилевич.

Напомню, в письме, опубликованном в газете 19.11.2005 г., были затронуты вопросы, связанные с социальным положением учителей в обществе. Но что особенно разозлило высокое начальство, так это вопрос о принудительной подписке учителей на официальные газеты, где я нахожу не много полезного для себя и своей работы.

...После получасового просветительно-назидательного монолога Таисии Ивановны в ее кабинете меня настоятельно попросили написать заявление об увольнении, поскольку, оказывается, я не могу ничему хорошему научить детей.

Спорить не стал: какой смысл, если твоя профессиональная судьба, судя по всему, уже решена. И решена, пожалуй, где-то повыше кабинета, где мне делали разнос. Скорее всего, думаю, Таисе Ивановне пришлось только озвучить высокое решение, соблюдая для приличия необходимые формальности.

Во время встречи, мне казалось, так и потягивало сквозняком из сталинских тридцатых годов. Ну разве не из той эпохи был обращен ко мне вопрос: "С кем вы писали это письмо, по чьему заданию?"

Видимо, Вы, уважаемая госпожа Данилевич, и допустить не можете, что человек волен свободно и самостоятельно высказывать свои собственные мысли. Не знаю, почему Вы так рассердились на меня. Ведь в письме написано то, что известно всем и, уверен, Вам тоже. Если перевести разговор в правовое русло, то в соответствии с Законом Республики Беларусь "О правах потребителей" (а я строго придерживаюсь всех законов страны, где живу) никто не вправе всучить покупателю товар, который ему совершенно не нужен. И только я могу решить, что мне покупать, а что нет (это вполне касается и периодических изданий). Меня интересуют объективно поданные новости, информация о событиях в стране и мире, но этого в навязанной мне и коллегам "Мінскай праўдзе" почти не найдешь. Согласитесь, когда у человека отбирают деньги где-нибудь в темном углу, он имеет право хотя бы крикнуть "Караул!". Вот и я, когда меня заставляли отдать деньги на ненужную газету, крикнул по-своему "Караул!".

Тут же на меня обрушилась кара. И вот я уже не у дел. Правда, написал заявление "по собственному желанию", но ведь оно — вынужденное... Мне жаль, Таисия Ивановна, если Вы не понимаете, что в нормальном цивилизованном государстве судьба человека не должна зависеть от группы людей или одного человека. Жизнь каждого должна определяться только одним фактором: желаниями самого человека, которые не входят в противоречие с законом.

Придется теперь вместо любимой работы — обучения детей — заниматься чем-то иным. Жаль и себя, и своих уже бывших учеников. Они, скажу без хвастовства, могли бы получить знания по истории не ниже уровня западноевропейской гимназии...

Как это ни парадоксально, но после встречи с высокой начальницей в управлении образования мне стало жаль и... самих белорусских чиновников.

Как историк, я задумывался над тем, что же стало с той огромной армией функционеров некогда всесильной КПСС, которые пламенно доказывали советскому народу, что единственное и верное будущее страны Советов — коммунизм, что Бога нет, что религия — опиум для народа, а Библия — не более чем сборник сказок для одурманенных людей. Совсем, кажется, недавно это было... И что же видим теперь? Не знаю уж, искренне или нет, но многие из истовых атеистов почему-то вдруг "стали" приверженцами совсем не коммунистической веры, которую проклинали раньше: ходят в церковь, стоят со свечками, особенно когда верховное начальство там является.

История религии утверждает, что — с виду — нет более богопочитающего человека, чем тот, кто до прихода в лоно той или иной церкви был ярым гонителем этой же церкви. Может, они грехи свои замаливают? Само собой возникает вопрос, а как поведут себя в будущем те чиновники, которым приходится сейчас доказывать своему народу (за деньги этого же народа), что в "процветающей" Беларуси единственное и верное будущее — это нынешняя власть. С ее молитвой о "стабильности" в ее же понимании. Ну а кто в этом хотя бы чуть-чуть сомневается, тот должен подвергнуться остракизму и анафеме. Вот моя скромная персона и попала под раздачу... Интересно, куда — придет время — эти чиновники побегут замаливать грехи за сегодняшние свои ошибки?

Как можно не видеть, что нынешняя реальность в стране ни много ни мало крадет у молодого поколения, у детей их будущее, отодвигая перспективу нормальной, свободной жизни в цивилизованном мире все дальше и дальше? Ведь нормальная жизнь — это не только пресловутая стабильность типа "лишь бы не было войны". Это не только крепкий дом, автомобиль, хорошая зарплата (что, конечно, очень важно), но и **свобода человеческого духа, возможность высказываться в рамках закона.** Если угодно, открыто смеяться над тем, что глупо и тянет назад, в болото, где все опутано страхом, обязаловкой жить и думать как все, подавлением человеческой индивидуальности, свободы личности.

Так что мне искренне жаль чиновников, которые сами оказались в плену той самой системы несвободы, в создании которой участвуют. И Таису Ивановну Данилевич жаль: попробуй управиться со всеми вольнодумцами — а где взять время и силы на главные педагогические дела?

В общем, можно считать мой случай иллюстрацией к высказыванию известного русского историка Василия Ключевского: *"Всякое общество вправе требовать от власти, чтобы им удовлетворительно управляли, сказать своим управителям:* **"Правьте нами так, чтобы нам удобно жилось".** Но бюрократия думает обыкновенно иначе и расположена отвечать на такое требование: *"Нет, вы живите так, чтобы нам удобно было управлять вами, и даже платите нам хорошее жалование, чтобы нам весело было управлять вами: если же вы чувствуете себя неловко, то в этом виноваты вы, а не мы, потому что не умеете приспособиться к нашему управлению и потому что ваши потребности несовместимы с образом правления, которому мы служим".*

Попробуйте поспорить с этим!

Геннадий МАКАРЕВИЧ, бывший учитель истории Дворищанской школы Дзержинского района.

РОЗДУМ ПА ТЭМЕ

Выгнанне з раю «агента імперыялізму»

Абавязалаўка

Праблема, да якой дакрануўся Генадзь Макарэвіч, на жаль, далёка не новая. З савецкай пары цягнецца, і не відаць ёй канца. Зведала яе на сабе некалькі дзесяцігоддзяў таму, апынуўшыся пасля універсітэта ў сельскай школе.

Усемагчымыя "грамадскія нагрузкі" пакідалі не шмат сіл і часу для непасрэднай педагагічнай працы з вучнямі — класнай і пазакласнай, кантактаў з іх бацькамі. Позныя паходы ў непрагляднай цемрадзі праз лес, у брыгадныя вёскі за 4—5 км ад цэнтральнай сядзібы з абавязковымі палітінфармацыямі; доўгачаканне, пакуль пасля працоўнага дня ў калгасе і хатніх клопатаў хоць крыху народу збярэцца ў якой "дзяжурцы". Вяртанне апоўначы ў нятоплены катух з замерзлай чарнільніцай... Мітусня разам з вучнямі на калгасных палетках у пасяўную і ўборачную, а ў сямейных калег — плюс круглагадовая вахта на ўласных прысядзібных дзялянках і ў хлявах, без чаго ў сельскай мясцовасці проста не выжыць... А яшчэ — абавязалаўка прысутнічаць на розных ідэалагічных і нават гаспадарчых сходах-нарадах, удзел ва ўсіх выбарчых кампаніях, дзе настаўніцтва было — і па гэты дзень застаецца — масавай "цяглавай" сілай. Ну а падпіска на самыя "важныя", партыйныя выданні — само сабою, без усялякіх размоў і адмоў.

Не «дзякуючы», а насуперак

Свядома ці не, але якраз насуперак гэтай сістэме паняволення і дзякуючы перш за ўсё ўласным талентам і самаахвярнасці фарміравалі сябе сапраўдныя, адораныя педагогі, з якімі не раз шчасціла сустракацца і якія, дзякуй Богу, не зводзяцца ў нашых школах, высока трымаюць гонар сваёй прафесіі. Ніколі не забыць дарагіх настаўнікаў маёй юначай пары ў Рагачоўскай СШ № 2 Ядзвігу Аляксандраўну і Мікалая Іванавіча Федчанкаў — нават не майстроў, а чараўнікоў з жывым агнём у душы. Ці старэйшых сваіх калег па Кішчына-Слабодскай школе на Барысаўшчыне Ніну Іванаўну Трасніцкую і Івана Феліксавіча Раткевіча, на якіх ледзьве не маліліся і дзеці, і дарослыя ўсёй акругі. Толькі чаго ім гэта каштавала: здароўя, дабрабыту, уладкаванасці, а то і самога жыцця...

Бескарыслівыя падзвіжнікі служаць перш за ўсё сваім сумленню і, як ні дзіўна, ці не часцей за іншых адчуваюць сябе шчаслівымі. Бо духоўнае багацце і дабро вяртаюцца людской цеплынёй і ўдзячнасцю — самай высокай з усіх узнагарод на свеце!

А што змянілася?

Здавалася б, шмат чаго. На двары — ужо XXI стагоддзе, бурны навукова-тэхнічны прагрэс, глабальныя эканамічныя і палітычныя зрухі. Беларусь ужо амаль 15 год як вярнула сабе дзяржаўную незалежнасць. І, калі верыць штатным прапагандыстам ад улады, то цяпер у нас "правы і свабоды чалавека — галоўны прыярытэт і каштоўнасць дзяржавы". Што ж, ура?

Але біць у ладкі, на бяду, ніяк не выпадае. Бо даўно аджылы ў гістарычным плане савецкі лад жыцця, што не ўпісваецца ў агульначалавечы кантэкст сучаснасці, усяляк рэанімуецца. Як і тая бюракратычна-камандная сістэма, што імкнецца ўладарыць над кожным крокам і думкамі чалавека. Усіх паставіць у строй, трымаць у жорсткіх ідэалагічных лейцах пад прыкрыццём псеўдадэмакратычнай рыторыкі. Гэтая сістэма ўвачавідкі (узяць хаця б непрыхаваную спробу ўдушэння "Народнай волі") робіцца ўсё больш бязлітаснай. "Маўчы, бойся рот адкрыць!" — такі прынцып насаджэння ўсеагульнага страху і "армейскага" падпарадкавання ўсталёўваецца ў грамадстве.

Настаўніцтва гэта тычыцца ў першую чаргу: па-ранейшаму яно — "вінцік", "прывадны пас" у руках улады. Гісторыя з гісторыкам Генадзем Уладзіміравічам Макарэвічам — характэрнае таму сведчанне. Высокаадукаваны спецыяліст, педагог па прызванні з поўнай выкладкай сіл працаваў у Дзяржынску спачатку ў навучальнай установе для дзетак з праблемамі здароўя, а потым — у сельскай школе. І ўсё было добра да той пары, пакуль ён не выказаўся ўголас аб незайздросным становішчы вясковага настаўніка, не замовіў слова за яго. Ды яшчэ — не ў дзяржаўным сервільным друку (можна не сумнявацца, там бы атрымаў ад варот паварот), а ў ганімай уладамі, ды паважанай і любімай мноствам людзей "Народнай волі".

Вось тут яго і спасцігла кара.

Непаслушэнец

— Генадзь Уладзіміравіч, Вы пішаце, што не чакалі такога павароту. А калі б чакалі? — пытаюся пры сустрэчы ў рэдакцыі ў "парушальніка спакою" — інтэлігентнага, з "чэхаўскім" абліччам чалавека сярэдніх год і мяккай, але пераканаўчай манерай гаварыць.

— ...А каб і чакаў, то як было змаўчаць? Я б сябе не паважаў. Ведаю законы Беларусі — яны не забараняюць гаварыць праўду.

— Іншыя ж маўчаць, палохаюцца, церпяць. Па праўдзе, дык не лепшыя гэта якасці для выхавальнікаў юных душ. Чытаючы Ваша першае пісьмо, нам з калегамі міжволі думалася: нарэшце, хоць адзін смелы, прынцыповы педагог азваўся...

— Не-не, вельмі прашу не рабіць з мяне нейкага "героя", на яго лаўры ні ў якім разе не прэтэндую. Я проста не ўяўляю, чаму нельга выказаць тое, што цябе хвалюе. Што ж тут асаблівага?

— У нармальных, цывілізаваных умовах насамрэч нічога — звычайная норма...

— І для мяне — норма, бо... Тое, што скажу зараз, напэўна здзівіць сваёй нечаканасцю. Дык вось: у Беларусь я прыехаў з-за яе межаў. З Германіі — я грамадзянін ФРГ. І звыклы да таго, што на мяне не паказваюць пальцам і не пагражаюць, калі я — у рамках закона і прыстойнасці — дзялюся сваімі думкамі.

— Сапраўды нечакана! Значыцца, "агент імперыялізму" ў нашых "райских кущах"? Расказвайце ж, спадар Макарэвіч, хто Вы, як і з якімі мэтамі праніклі ў запаведнік мінулага ў самым цэнтры Еўропы?

І Генадзь Уладзіміравіч распавёў пра сваю адысею: адысею ў пошуках радзімы, якую, здавалася, ён нарэшце знайшоў і — страціў так раптоўна, з-за ліста ў газету, якая сталася сімвалам змагання за слова праўды ў сучаснай Беларусі.

Адысея

Пачутая гісторыя быццам і не надта складаная, але і не шараговая, у нечым нават унікальная. Пачала разматвацца нітачка далекавата ад Беларусі, у казахскіх стэпах, дзе падчас цаліннай эпапеі апынуўся хлопец з Івацэвіцкага раёна — будучы бацька Генадзя Уладзіміравіча. Там сустрэў ён сваю зямлячку-беларуску, яны ажаніліся і засталіся ў Акцюбінску — на зямлі, у якую ўклалі столькі маладых сіл. У 1964-м у іх нарадзіўся сынок. Гена скончыў школу і тамтэйшы універсітэт з чырвоным дыпломам, са спецыяльнасцямі гісторыка і археолага, стаў выкладаць свой прадмет у мясцовай школе. Але старэйшых Макарэвічаў усё ж неадольна пацягнула радзіма, і яны вярнуліся ў Беларусь. А Генадзя Уладзіміравіча ягоная жонка, паходжаннем з пераселеных у Казахстан паволжскіх немцаў, угаварыла паспытаць шчасця на яе гістарычнай радзіме, у Германіі.

— І як, атрымалася?

— Ну, манна нябесная і там на цябе не падае, грамадства без праблем у прынцыпе не існуе і ніколі не існавала. Не цураўся ніякай чорнай работы, каб стаць на ногі, забяспечыць сям'ю. З цягам часу ўсё ўтрэслася, я ўладкаваўся па спецыяльнасці — археолагам. Прыйшоў дабрабыт, матэрыяльная забяспечанасць. Маем прыстойнае жытло з усімі сучаснымі зручнасцямі. Мне падабаецца старажытны гарадок, дзе мы жывём — прыгожы, маляўнічы, дагледжаны...

Самы ж важкі набытак за восем гадоў у дэмакратычнай краіне, лічыць ён, — адчуванне ўнутранай свабоды, абароненасць законам. І ён рады, што для ягонага 16-гадовага сына гэты дух еўрапейскасці, цывілізаванасці — ужо нешта неад'емнае, натуральнае, без чаго немагчыма дыхаць, напоўніцу раскрыць патэнцыял сваіх здольнасцяў.

— Што ж у такім выпадку прывяло Вас ад еўрапейскіх дабротаў у незнаёмую Беларусь?

— Так проста і самому сабе, пэўна, не адкажаш. Можа быць, бацькоўскія гены загаварылі? І Беларусь, хоць я і не тутэйшы па нараджэнні, не такая ўжо мне незнаёмая. Яна прыходзіла да мяне ў размовах мамы і таты. Я не раз прыязджаў сюды хлопчыкам, на школьных канікулах, якія бавіў у дзядулі з бабуляй пад Івацэвічамі. Потым яна снілася мне — са сваімі чароўнымі краявідамі і прыгожай, спеўнай мовай, якая сама сабою ўлівалася ў душу. Помню, вярнуўшыся ў Акцюбінск, чую на ўроку, як настаўніца рускай мовы дыктуе: "Запели птицы". Мая ж рука міжволі выводзіць у сшытку: "Заспявалі птушкі"...

— І Вы прыехалі іх паслухаць?

— Каб жа так... Прычына больш драматычная: маці аўдавела, а неўзабаве амаль адразу — новыя страты сярод родных. Мама засталася адна са сваім горам. Захацелася падтрымаць яе, суцешыць, пабыць падолей побач. І вось я ў Дзяржынску, дзе яна жыве. Атрымаў від на жыхарства, знайшоў працу ў блізкай мне сферы адукацыі, а з пачаткам гэтага навучальнага года стаў выкладаць гісторыю ў Дварышчанскай сярэдняй школе. Мяне вабіла работа з дзецьмі.

Уражанні

— Цікава, якімі былі Вашы першыя ўражанні?

— Цудоўныя! І першыя, і далейшыя. Цёпла, шчыра прывецілі мяне ў калектыве, дапамагалі чым толькі маглі. А дзеці... Гэта ж шчасце мець такіх вучняў: дапытлівыя, цікаўныя, кемлівыя. Прагна ўпітваюць новае, схопліваюць з лёту. Мы з імі адразу ж паразумеліся і пасябравалі. І вучыліся адзін у аднаго. Стараўся, каб ім было цікава спасцігаць гісторыю чалавецтва, а іх прасіў выпраўляць мае памылкі ў беларускім маўленні, каб хутчэй падцягнуцца да ўзроўню калег, якія размаўляюць так прыгожа.

— Паслухаць Вас, дык пашанцавала чалавеку...

— Згодзен, пашанцавала, я і не спадзяваўся, што ўсё так ляжа на душу. Нездарма вабіла да сябе Беларусь — я адчуў яе сваёй радзімай. І, уявіце сабе, ужо падумваў: а ці не прыдбаць дом на вёсцы, перавезці сям'ю і, пераканаўшы, што я не вар'ят, пасяліцца тут назаўжды.

Абрыў

— І тут — раптоўны абрыў, выгнанне з раю. Дорага ж абышоўся Вам "бунт на караблі" супраць навязвання дзяржаўнай прэсы.

— Бунт? Ды выпісаў я, выпісаў тую "Мінскую праўду"! (А ў райана накіраваў заяву-пратэст супраць таго, што ў мяне, дзеяздольнага чалавека, адбіраюць права самому вырашаць, што чытаць, а што не.) Не хацеў падстаўляць дырэктара, які мог пацярпець ад майго непаслушэнства. Ён вельмі добры чалавек, нядаўна перабраўся ў Дворышча з чарнобыльскай зоны — разам з сям'ёй, дзецьмі, сярод якіх і прыёмнае дзіця. У выпадку чаго куды б яму падзецца?

— А Вам?

— Мне прасцей. Зараз чакаю візу на вяртанне ў Германію. Па-чалавечы разумею і не асуджаю тых педагогаў, якія стогнуць, але пакуль не адваждваюцца адкрыта выказаць нязгоду са сваім паняволеннем. Зараз, пры скарачэнні сельскіх школ, некаторыя змушаны шукаць новыя месцы працы, рукі ў іх звязаны.

— На жаль, Ваш пратэст змаглі пачуць толькі чытачы "Народнай волі"...

— Пачулі і чыноўнікі, толькі зрабілі выгляд, быццам не разумеюць, у чым справа. Начальнік абласнога ўпраўлення адукацыі Таіса Іванаўна Данілевіч усё пыталася падчас разбору ў яе кабінеце: чаго, маўляў, я дабіваюся, якую такую патаемную мэту стаўлю? Між тым каму-каму, а ёй не горш за мяне вядомы сапраўдны стан рэчаў у яе "епархіі".

Калегі

— Для прыкладу — хоць бы школа ў Дворышчы. Глядзеў на калег, і душа ад спачування сціскалася. Прафесіяналы, адданыя справе людзі. Некаторым даводзіцца дабірацца на заняткі з Фаніпаля, іншых паселішчаў. А транспарт цяпер які — не кожны дзень і ходзіць. На сваё ж аўто далёка не ўсе ўзбіліся.

— Вы ездзілі ў вёску з Дзяржынска?

— "Ездзіў" — гучна сказана, нярэдка мусіў заставацца на начлег у чужых гасцінных людзей. Ды я мужчына, мне лягчэй, да таго ж мяне чакала дома мама. А жанчыны-настаўніцы — самі мамы, пасля ўрочнай і пазаўрочнай работы разрываюцца паміж клопатамі аб уласных дзецях, непазбежнай побытавай прозай — і падрыхтоўкай да заўтрашняй сустрэчы з гадаванцамі, якія вераць у настаўніка і чакаюць ад яго многага. А тут яшчэ — так званыя "грамадскія нагрузкі", псіхалагічны ціск. Паспрабуй быць на ўзроўні часу, у курсе навінак літаратуры па спецыяльнасці, працаваць на перспектыву — пераадоленне прыкрага разрыву ў якасці падрыхтоўкі сельскіх і гарадскіх школьнікаў. Няўжо заплюшчванне вачэй на ўсё гэта вырашыць застарэлыя праблемы?

Учора і сёння

...Слухаючы споведзь нераўнадушнага чалавека, міжволі думала: як жа да болю знаёма тое, што непакоіць сучаснага педагога ледзь не праз паўстагоддзе пасля кароткага вопыту майго настаўніцтва ў вёсцы. З таго, што было тады па-за школьнымі сценамі, — "хлебныя" паходы даўжынёй у 18 кіламетраў да райцэнтра: на сядзібе тагачаснага калгаса-мільянера на паліцах у магазіне, калі не лічыць гарэлкі і скамянелых пернікаў, было хоць шаром пакаці. Аўтобус хадзіў рэдка, па ўласным жаданні. Тыя ж 18 км, у мароз і завею, давялося адолець, каб сесці на мінскі цягнік і паспець на сустрэчу-баль выпускнікоў універсітэцкага філфака.

Назад, праўда, ісці не давялося — прама з цягніка на чыгуначнай станцыі Барысаў трапіла ў бальніцу, апынулася на расстайнай мяжы з жыццём. Бокам выйшла недарэчная, незадоўга перад тым, начная прыгода: спрамляючы шлях на малазнаёмай мясцовасці пасля "палітпасядзелак" у аддаленай вёсцы, правалілася ў нябачную пад снегавым покрывам незамерзлую рэчку...

Выйшла за вароты бальніцы ажно праз паўгода, у разгар лета — у "бальнай" (з падкладачнай тканіны) сукенцы а ля Гурчанка ў "Карнавальной ночи" і з зімовым паліто ў руцэ. Выйшла — у нікуды. Першапачатковы бязлітасны прыгавор медыкаў, дзякуючы іх жа чарадзейным стараннем пры вельмі сціплых магчымасцях удалося звесці да больш мяккага варыянту. Абышлося "ўсяго толькі" інваліднасцю ў дваццаць чатыры гады, аўтаматычнай забаронай на працу ў школе — словам, вылетам з прафесіі.

Лічыла і лічу той жыццёвы паварот, паводле, так бы мовіць, медыцынскіх паказчыкаў, сумнай выпадковасцю. Але не выключаю магчымасці іншага: каб не гэтая выпадковасць, то вылет са школы мог бы адбыцца і з прычыны адміністрацыйнага характару. Ужо атрыманай мною вымовы камусьці магло б паказацца замала, бо тое спагнанне не змяніла ні на ёту майго стаўлення ні да Багдановічава генія, ці да тагачасных кандовых школьных падручнікаў і праграм.

...Прыводжу той даўні эпізод толькі з адной мэтай — дзеля аналогіі, якая напрошваецца сама сабою. Тады чыноўнікі ад адукацыі не даравалі маладому выкладчыку роднай мовы і літаратуры захаплення яе шэдэўрамі, красой роднага слова. Сёння падобныя чыноўнікі не даруюць выкладчыку гісторыі самастойнасці думкі, рашучасці выказваць яе публічна: "крамола"!

Дык дзе ж, скажыце, тут прагрэс, дзе змены ў духу сучаснасці, розніца паміж учора і сёння? Нічога сабе "стабільнасць", ёсць чым ганарыцца.

Да новай сустрэчы?

На развітанне цікаўлюся ў Генадзя Уладзіміравіча, чаму ён даверыўся менавіта "Народнай волі". Аказваецца, аднойчы яму выпадкова трапіў у рукі яе нумар з публікацыяй роздуму Васіля Быкава аб лёсе народа і Радзімы.

— Такога я не чытаў, ды і не мог прачытаць у афіцыйных СМІ. З тае пары стаў падпісчыкам вашай газеты, не здрадзіў ёй і цяпер. Знаходжу тут шмат цікавай інфармацыі і матэрыялаў для ўласных роздумаў. Зусім не здзіўлены, што "Волю" так жорстка прэсінгуюць улады. Гісторыя сведчыць: ва ўсе часы ўладары баяліся праўдзівага, вольнага слова.

— І яшчэ, ужо зусім апошняе. З якім пачуццём пакінеце Беларусь — крыўды, шкадавання, расчаравання, болю?

— Не ўгадалі! Хочаце верце, хочаце не, але я ні аб чым не шкадую. У душы — удзячнасць лёсу за сустрэчу з зямлёй маіх бацькоў, яе сардэчнымі людзьмі, маімі мілымі вучнямі. Я шчыра ўдзячны за добрае слова жыхарам вёскі — прызнанца, прыемная нечаканасць. Канечне, пэўны дамешак суму ёсць, ад гэтага нікуды не дзецца. Відаць, час збірання раскіданых па свеце беларускіх "камянёў" яшчэ не прыспеў. Але, нягледзячы ні на што, тыя тры месяцы ў беларускай школе — самая шчаслівая пара ў жыцці, мае залатыя дзянькі! Я знайшоў сябе, адчуў, што тут мае, калі хочаце, карані, зведаў радасць ад гэтага. І ўва мне цепліцца надзея: я яшчэ сюды вярнуся!

Дай Бог, шаноўны Генадзь Уладзіміравіч! І мы спадзяёмся — да сустрэчы. Каму ж будзе на карысць, калі мы страцім такога духоўна напоўненага, адукаванага, улюбёнага ў сваю справу настаўніка?

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

P.S.

Залатое журналісцкае правіла — дзеля прынцыпу аб'ектыўнасці выслухаць і другі бок — спраўдзіць, здавалася б, не складана: патэлефануй каму трэба, пагутары ці дамоўся аб сустрэчы. Ну, не з першага разу атрымаецца, дык — з другога, трэцяга...

У прыёмную начальніка ўпраўлення адукацыі Мінскага аблвыканкама Таісы Іванаўны Данілевіч я тэлефанавала... дванаццаць разоў. У трубцы чула ветлівы, прыемны малады голас загадчыцы прыёмнай Алены Генадзьеўны. Спачатку яна запісала мае "рэквізіты" і мэту мяркуемай размовы з Таісай Іванаўнай. А потым на маё нязменнае пытанне, ці магу спадзявацца на размову з начальніцай упраўлення, гэтак жа ветліва адказвала: "Ее нет... Она занята... Пишет доклад... Проводит совещание..." і г.д. Праўда, аднойчы, папрасіўшы, каб Т.Данілевіч урэшце прызначыла мне зручны для яе час або сказала аб адмове ў кантактах з "Народнай воляй", пачула раздражнёнае:

— Я вас не понимаю! Чего вы хотите? Таиса Ивановна занята и разговаривать не может! Я ей докладываю о каждом вашем звонке...

Пасля гэтага я зрабіла яшчэ некалькі званкоў. Вынік іх быў ранейшы.

Я разумею занятасць, нават звышзанятасць Таісы Іванаўны найважнейшымі і звышважнейшымі справамі, бо вельмі паважаю чужую працу — ці то міністра, ці то дворніка. Але не разумею, чаму адказная чыноўніца на запыт газеты не дазволіла сабе адказаць чэсна, з якой прычыны яна ўхіляецца нашай размовы...

А можа, усё проста: Таіса Данілевіч — звычайны вінцік у той сістэме, якая мае назву "дыктатура"? А вінцікі не думаюць, яны — выканаўцы чужой волі.

Народная Воля
3-4 ЛЮТАГА 2006 г.

ЗАКУЛИСЬЕ

Ирину Абельскую выдвигают на Государственную премию Беларуси?

Главврач Республиканской больницы Управления делами президента Ирина Абельская, которую все знают как первого лечащего доктора А.Лукашенко, в группе ученых выдвинута на госпремию Беларуси за 2005 год в области науки и техники.

Руководитель группы — директор Республиканского научно-практического центра неврологии и нейрохирургии, профессор **Сергей Лихачев**. В состав команды, чей общий труд может быть высоко оценен государством, вошли также директор НИИ медико-социальной экспертизы и реабилитации, профессор **Василий Смычек**, бывший руководитель липидного центра клиники Витебского государственного университета, ныне декан факультета иностранных студентов Белорусского государственного медицинского университета, профессор **Эдуард Доценко**, академик Белорусской инженерной академии, врач отделения баротерапии 5-й городской клинической больницы Минска **Валерий Козыро**, начальник Центра по санаторно-курортной работе Управления делами президента **Олег Михайлов**.

Решение о выдвижении работы медиков на Государственную премию было принято 20 января 2006 года на ученом совете Республиканского научно-практического центра неврологии и нейрохирургии. До 1 февраля научный труд должен был поступить в Национальную академию наук Беларуси, где регистрируются работы, касающиеся всех сфер деятельности. В НАН Беларуси и принимается окончательное решение относительно того, кто будет участвовать в конкурсе на получение госпремии. К слову, в прошлом году перечень выдвинутых на конкурс работ был достаточно велик — около 80 предложений. А самой главной премии страны удостоились только 9 работ.

Каким будет нынешний конкурс, пока неизвестно. В отделении премий и стипендий Национальной академии наук говорят, что в прессу поступит информация только о победителях конкурса. А число претендентов на госпремию, общественности знать необязательно. По нашей информации, работа медиков под руководством профессора Сергея Лихачева была направлена в НАН Беларуси буквально в последние дни отведенного для регистрации срока. Труд врачей посвящен диагностике и лечению нервной системы.

Безусловно, несколько удивляет появление в этом списке фамилии Ирины Абельской. Еще недавно общественности она была известна только как лечащий доктор Лукашенко. Ирина Степановна сопровождала его во всех поездках по стране, на различных государственных мероприятиях. В 2001 году Ирина Абельская возглавила главное медицинское учреждение страны — Республиканскую больницу Управления делами президента. Назначение Абельской проходило шумно и со скандалом. Бывший главврач президентской клиники был отстранен от должности, а прокуратура страны возбудила уголовное дело по факту бездействия и халатности служебных лиц клиники. А.Лукашенко заявил тогда на всю страну, что направляет в лечкомиссию своего личного врача создавать "школу современной медицины". Для реализации эксперимента в клинику было передано самое современное медицинское оборудование. Больница обзавелась и новыми площадями — ей были переданы здания Центра радиационной медицины и 4-й детской больницы. Сегодня Республиканская больница предлагает платные услуги едва ли не по всем областям медицины.

А работоспособность главврача больницы просто удивляет и изумляет. Ирина Абельская умудрилась не только заняться реформированием отдельно взятой клиники, но и написать ряд научных трудов. 22 сентября 2004 года Ирина Степановна, находясь в декретном отпуске, буквально через месяц после рождения ребенка, успешно защитила кандидатскую диссертацию в НИИ онкологии и медицинской радиологии. Ее работа была посвящена лучевой диагностике шейного остеохондроза. По нашей информации, уже утверждена и тема докторской диссертации И.С.Абельской. И вот стало известно, что она вместе с другими медиками выдвигается на Государственную премию Беларуси за 2005 год.

Удастся ли этому коллективу стать лауреатами, покажет время. Окончательное решение о присуждении государственных премий должно быть принято не позднее июля 2006 года. В прошлом году накануне чествования лауреатов госпремии за 2004 год пресс-служба главы государства сообщила, что теперь в Беларуси вручение государственных премий станет традиционным и будет проходить в канун главного праздника страны — Дня независимости. Тогда же особо отмечалось, что в Беларуси *"существенно повысились требования к выдвигаемым работам". "Основными критериями,* — говорилось в сообщении пресс-службы президента, — *стали эффективность от внедрения новшества, его превосходство над лучшими мировыми аналогами, востребованность на практике, актуальность темы и соответствие экологическим стандартам.*

Высокими являются и критерии оценки личности лауреата: безупречность научной и творческой репутации, широкая известность работ, исследовательская активность и настойчивость в вопросах внедрения разработок в производство, применения их на практике".

К слову, в прошлом году среди 9 лауреатов был и коллектив медиков. Профессор Белорусского государственного медицинского университета **Станислав Третьяк** и его коллеги получили госпремию за новый хирургический метод лечения тяжелых форм сахарного диабета. Операции, которые разработали и внедрили лауреаты, нигде в мире еще не проводились...

А вот какими научными новшествами успела порадовать Ирина Абельская и имеют ли они "превосходство над лучшими мировыми аналогами", белорусская общественность пока не знает. Но может скоро узнать.

Размер Государственной премии определяет А.Лукашенко своим указом.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

P.S.

В последнее время циркулируют слухи о том, что Ирина Абельская уже не лечащий врач А.Лукашенко. Якобы теперь за здоровьем первого лица белорусского государства следят двое мужчин-медиков. Они сопровождают Александра Григорьевича в поездках по стране, в Администрации президента у них есть отдельный кабинет. Естественно, мы решили выяснить, так ли это на самом деле. И позвонили в пресс-службу главы государства.

Руководитель пресс-службы Павел Легкий интеллигентно уклонился от ответа. Он сказал, что отвечает только "за информацию, касающуюся президента", и порекомендовал адресовать вопрос относительно лечащего врача Александра Лукашенко руководителю Главного управления кадровой политики Администрации президента Ивану Васильченко. Выглядело логично. Где-где, а в "кадровом управлении" должны бы знать перечень должностей учреждения.

Однако Иван Васильченко пытался убедить меня в том, что данный вопрос тоже не в его компетенции.

— Откуда мне знать, есть ли у президента лечащий врач. Вы же видите, какой наш президент — здоровый, крепкий мужчина. Зачем ему лечащий врач? — рассуждал Иван Васильченко.

— Так есть такая штатная единица в Администрации или нет? — настаивала я. Но ответа так и не получила.

Мне вспомнился диалог с Иваном Васильченко почти годичной давности. Тогда нам стало известно, что старший сын главы государства Виктор Лукашенко получил ответственный пост в Администрации отца. Лукашенко-старший назначил его своим помощником по национальной безопасности. Естественно, мы попытались получить официальное подтверждение или опровержение данной информации. И начальник Главного управления кадровой политики Администрации президента Иван Васильченко заявил нам в телефонной беседе, что в Администрации президента сотрудника Виктора Лукашенко нет. Однако чуть позже в интервью российскому телеканалу ТВЦ Александр Григорьевич признался: *"Мой старший сын работает у меня помощником по военным вопросам"...*

Возможно, когда-нибудь А.Лукашенко ответит и на вопрос о лечащем враче. Рассекретит еще одну "государственную тайну".

З НАГОДЫ

У чаканні першай лэдзі

Неяк у нядзелю вечарам слухала перадачу Радыё Свабода "Прыватны дзённік". Жонка прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта Аляксандра Мілінкевіча ***Іна КУЛЕЙ*** *распавядала аб тым, якія падзеі адбываліся ў яе сям'і ў апошні час, як яны традыцыйна сустракалі Каляды і Новы год, і ўжо ў каторы раз за апошнія 10 гадоў мне падумалася: як не хапае Беларусі першай лэдзі! Жанчыны, якая б іграла адметную ролю ў грамадстве, прадстаўляла нашу краіну ў свеце, якая, дарэчы, проста задавала б тон у модзе, бізнесе альбо ў іншых галінах жыцця.*

Па традыцыі, якая ўсталявалася ў цывілізаваным свеце ўжо даўно, а ў былых савецкіх рэспубліках ў 90-я гады мінулага стагоддзя, жонка прэзідэнта — гэта, па сутнасці, афіцыйная асоба, якой прадпісаны спецыфічныя функцыі ў палітычным жыцці. У цывілізаваных краінах кандыдат на прэзідэнцкі пост не мае шанцу на перамогу, калі падчас выбарчай кампаніі ён не прадставіць электарату сваю другую палавіну. Жонка павінна быць яго паплечнікам, сябрам, а прэзідэнцкая сям'я — узорам для ўсіх сямей краіны. Тое, як яна апранута, як паводзіць сябе перад тэлекамерамі, як адказвае на пытанні журналістаў, мае не меншае значэнне, чым перадвыбарная праграма кандыдата...

Калісьці присутнасць побач з першым прэзідэнтам СССР ягонай жонкі Раісы Гарбачовай зрабіла рэвалюцыю ў савецкім грамадстве. Урэшце савецкая краіна магла накшталт любой заходняй дзяржавы ганарыцца сваёй першай лэдзі. Хтосьці называў Міхаіла Гарбачова падкаблучнікам, крытыкаваў за ўплыў на ягоныя рашэнні Раісы Максімаўны, але ўсе адзначалі ўменне першай лэдзі СССР годна трымаць сябе на людзях, яе бездакорны густ, лёгкасць, з якой яна ўвайшла ў кола першых лэдзі свету.

Напэўна, беларусы таксама хацелі б чытаць у калонках афіцыйных паведамленняў і свецкіх хронік аб візіце, напрыклад, першай лэдзі Беларусі ў ЗША альбо Вялікабрытанію і аб яе сустрэчы з жонкай амерыканскага прэзідэнта альбо жонкай англійскага прэм'ера. Сачыць па тэлебачанні за яе прамовамі, яе туалетамі.

Мне заўсёды робіцца прыкра за нашу краіну, калі я чытаю інфармацыю кшталту: "Кацярыне Юшчанка трэба аддаць належнае. Яна зламала ўсе стэрэатыпы традыцыйных адносін да першай лэдзі. Звычайна іх ацэньваюць па ўбранні, і пачынаецца гэта ў той самы момант, калі яе муж чытае сумную інаўгурацыйную прамову. Падчас інаўгурацыі Віктара Юшчанкі Кацярына выглядала годна ў белым кашаміравым касцюме. Пазней украінская грамадскасць ацаніла па заслугах розум, вернасць і патрыятычнасць спадарыні Юшчанка. Першая лэдзі Украіны патраніруе дзіцячыя дамы, падтрымлівае ўкраінскія музеі і тэатры".

Азербайджанцы знаходзяцца ў захапленні ад жонкі свайго прэзідэнта Мехрыбан Аліевай, нават абралі яе дэпутатам парламента. Грузіны са сваім выразна акрэсленым нацыянальным пачуццем на ўра прынялі першую лэдзі Грузіі — галандку Сандру Рулаўс. Яна падабаецца ім не толькі за тое, што вывучыла грузінскую мову і прыняла праваслаўе, але яшчэ і таму, што Сандра разумная, разважлівая жанчына. Як адзначае грузінская прэса, яе спакойны характар і стрыманы стыль паводзін ураўнаважвае эмацыянальны нораў Міхаіла Саакашвілі.

У беларускага прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі таксама ёсць жонка. Аднак апошнія 10 гадоў першая лэдзі Беларусі наогул не з'яўляецца на шырокай публіцы. Яна не суправаджае Аляксандра Рыгоравіча ў рэдкіх замежных камандзіроўках, не прысутнічае на афіцыйных прыёмах, яе не паказваюць па тэлебачанні. Хоць восенню мінулага года ў інтэрв'ю "Камсамольскай праўдзе" ў Беларусі" Галіна Радзівонаўна і сказала, што афіцыйна яна знаходзіцца ў шлюбе з Аляксандрам Лукашэнкам, дэ-факта яны жывуць асобна. І калі ў першыя гады праўлення Аляксандра Рыгоравіча Галіна Лукашэнка раз-пораз давала інтэрв'ю і пазіравала перад фотааб'ектывамі, то потым яе "схавалі". Цікава, але на імідж Лукашэнкі яго дзіўнае сямейнае жыццё не надта ўплывае. Ці гэта толькі падаецца?..

Вера СМОЛЬСКАЯ.

ПАМЯЦЬ

Ці будзе ў Беларусі музей Халакоста?

Кіраўніцтва Саюза беларускіх яўрэйскіх грамадскіх аб'яднанняў і абшчын (СБЯГАА) звярнулася да грамадзян Беларусі з просьбай падтрымаць ідэю стварэння ў Мінску музея Халакоста.

Пра гэта БелаПАН заявіла намеснік старшыні СБЯГАА, дырэктар грамадскага музея гісторыі і культуры яўрэяў Беларусі, кандыдат гістарычных навук Іна ГЕРАСІМАВА.

Паводле яе слоў, летам мінулага года кіраўніцтва саюза звярталася з гэтым пытаннем да кіраўніка дзяржавы. *"Аднак мы атрымалі адпіску з Міністэрства культуры, у якой гаворыцца аб магчымасці адкрыцця экспазіцыі па гэтай тэме ў дзейных музеях краіны. Чыноўнікі, мабыць, забылі, што ў Беларусі ў гады Другой сусветнай вайны загінулі 800 тысяч з 6 мільёнаў ахвяр Халакоста — больш, чым у любой іншай краіне СНД. Музеі ж, прысвечаныя гэтай тэме, адкрыты нават у тых краінах, якія не перажылі трагедыю еўрапейскага яўрэйства",* — сказала І.Герасімава. Яна лічыць, што ў сталіцы ёсць будынкі, якія пры адпаведнай рэканструкцыі маглі б стаць базай для размяшчэння такой установы. *"У музеі гісторыі і культуры яўрэяў Беларусі сабрана такая колькасць матэрыялаў па тэме трагедыі беларускага яўрэйства ў гады Другой сусветнай вайны, што мы гатовы ў любы момант пачаць падрыхтоўку экспазіцыі музея Халакоста",* — зазначыла І.Герасімава.

Марат ГАРАВЫ.

У вёсцы Дастоева ўспомняць Фёдара Дастаеўскага

У Іванаўскім раёне пачаліся падрыхтоўчыя работы па стварэнні эколага-мемарыяльнай зоны на месцы сядзібы роду Дастаеўскіх.

Згодна з планам, будзе расчышчана тэрыторыя, дзе ў XVI—XVIII стагоддзях размяшчалася сядзіба Рцішчавых-Дастаеўскіх, агароджаны склеп, які захаваўся да нашых часоў, пашыраны вадаём, высаджаны ліпы, дубы і вербы, а потым усталяваны памятны знак. Усе гэтыя мерапрыемствы з'яўляюцца часткай праекта Іванаўскага райвыканкама па святкаванні 500-годдзя роду Дастаеўскіх, якое будзе адзначацца ў кастрычніку гэтага года.

Адзначым, што вялікі пісьменнік абавязаны сваім прозвішчам вёсцы Дастоева Іванаўскага раёна — гэтае пасяленне ўпершыню ўспамінаецца ў 1452 годзе.

Як паведаміў карэспандэнту БелаПАН захавальнік фондаў гісторыка-краязнаўчага музея ў Дастоеўскай сярэдняй школе Анатоль Бурак, план мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і правядзенні ўрачыстасцяў быў зацверджаны ў мінулым годзе. *"5—6 кастрычніка на базе нашага музея пад патранатам Брэсцкага дзяржаўнага універсітэта імя А.Пушкіна намечана правядзенне міжнароднай канферэнцыі, на якую ўжо накіраваны запрашэнні даследчыкам творчасці класіка рускай і сусветнай літаратуры з Расіі, Украіны, Германіі, Казахстана і Беларусі. Мы рады, што на зямлю сваіх продкаў згадзіўся прыехаць праўнук пісьменніка — Дзмітрый Дастаеўскі, які зараз жыве ў Санкт-Пецярбургу",* — зазначыў А.Бурак.

Да юбілею аргкамітэт таксама плануе выдаць буклеты, брашуры, паштовыя маркі "Дастоева і Дастаеўскі", арганізаваць конкурсы малюнкаў і сачыненняў, прысвечаных жыццю і творчасці класіка.

У пачатку лютага Дастоеўская сярэдняя школа чакае гасцей з Мінска. Студэнты-філолагі Беларускага дзяржаўнага універсітэта пад кіраўніцтвам дацэнта кафедры рускай літаратуры Дзмітрыя Башкірава прывязуць з сабой знойдзеныя імі ў архівах новыя дакументы, звязаныя з прадстаўнікамі роду Дастаеўскіх. Гэтыя матэрыялы папоўняць фонды музея, у якім за 24 гады яго працы сабрана шмат рарытэтаў, якія расказваюць пра жыццё і творчасць вялікага пісьменніка. Сярод іх — радаслоўнае дрэва роду Дастаеўскіх, творы Фёдара Міхайлавіча на французскай, польскай і нямецкай мовах.

У музеі пабывалі многія вядомыя даследчыкі творчасці пісьменніка з розных краін. Штогод тут прымаюць больш за тры тысячы турыстаў з розных краін. Музей у Дастоеве доўгія гады падтрымлівае цесныя сувязі з маскоўскім фондам Дастаеўскага, які ўзначальвае акадэмік Ігар Волгін, а таксама з музеямі Дастаеўскага ў Старой Русе і Санкт-Пецярбургу.

Ларыса ШЫГАНАВА.

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

Горкае прызнанне пенсіянера

Стан цяжкі і стабільны

Атрымаў пенсію, ужо падвышаную — 286 тысяч рублёў. Сума нібыта салідная. А прыкінуў...

За кватэру заплаціў 60 тысяч. 30 тысяч аддаў доўгу. За 15 тысяч купіў, прабачце, штонікі спартыўныя насіць дома. На лекі трэба прыкладна 20 тысяч. На розную драбязу (пральны парашок, мыла, лязы для галення, зубная паста і г.д.) спатрэбіцца тысяч 25. На алей, гарбату і яшчэ тое-сёе, што за яду не лічыцца, яшчэ прыкладна столькі. Усяго — 175 тысяч. Непасрэдна на ежу застаецца 110. Мізэр.

А мая ж пенсія не з нізкіх. Многія ж атрымліваюць 210—220. Значыць, трэба задаволіцца нейкімі... аж рука не падымаецца напісаць (220 адняць 160) — 60 тысячамі. Менавіта столькі засталося пасля разлікаў у маёй знаёмай Зіны. Столькі ж у Любы, Ніны, крыху больш у Міколы. Як ім жыць і мне выкруціцца, дажыць да чарговай пенсіі?!

Цяпер з двума-трыма тысячамі ў гастраноме амаль няма чаго рабіць. За іх можна купіць усяго толькі батон ды малако. То як пенсіянеры, у першую чаргу адзінокія, жывуць? Эканомяць! Эканомяць на ўсім — не купляюць патрэбныя лекі, голяцца праз два-тры дні, а то і радзей, на рынках выглядваюць якія-небудзь мясныя абрэзкі, чуў, што некаторыя нават купляюць сабачую ці каціную ежу, апранаюцца ў абноскі...

А што рабіць, калі цэны бязбожна растуць, калі да іх не падступіцца?! У параўнанні з 1990 годам цяпер на пенсію можна купіць прадуктаў у дватры разы меней. Адно параўнанне. Раней за 120 рублёў сярэдні пенсіянер купляў 60 кілаграмаў свініны, а цяпер за 200 тысяч — толькі 30.

Я ў магазінах бываю кожны дзень. Бачу, што цэны растуць пастаянна. Летась не ўгледзеў ні аднаго прадукта, які патаннеў: ні беларускага, ні заморскага.

У фарміраванні пакупніцкай здольнасці склалася ўстойлівая традыцыя. Праўда, негатыўная. Такая яна ажно пятнаццаць гадоў. Напрыклад, у мінулай пяцігодцы пенсіянеры маглі купіць за сярэднюю пенсію ў два разы прадуктаў менш, чым у 1990-м. Пачалася новая пяцігодка — і сёння за "сярэднюю" можна купіць зноў жа ў два-тры разы менш, чым у тым жа 1990-м. Як рос кошт каўбасных вырабаў, сыроў і г.д. прыкладна на тысячу рублёў за кілаграм у год, так і расце. Стабільнасць, а як жа!

У апошні час расійскія ўрачы гэтае слова часта ўжываюць для характарыстыкі стану людзей, якія лечацца ў бальніцах пасля аварый. "Стан, — кажуць, — цяжкі, але стабільны". Цалкам падыходзіць для характарыстыкі жыцця ў Беларусі: цяжкае, але стабільнае.

Пры такой беларускай "стабільнасці" не выпадае гаварыць пра далікатэсы, напрыклад, пра рыбу коштам 50 тысяч за кілаграм, пра ікру, вяндліну і нешта падобнае. Ды і пра садавіну, гародніну, пра цытрусавыя, пра шакалад... Ды што казаць пра нешта такое, калі кілаграм квашанай капусты ў магазіне каштуе ажно 2480 рублёў, а кошт свежых агуркоў перавышае 9000.

Вышэй гаварылася аб праблеме "напіхаць страўнік", каб неяк выжыць. Але ж дбаць пра такое могуць толькі істоты, даведзеныя да жывёльнага стану матэрыяльным становішчам. А чалавек, як казаў адзін пралетарый, гучыць горда! Яго не можа задаволіць "кармушка". У яго процьма іншых інтарэсаў, патрэб. Яму ж патрэбны відовішчы: тэатры, канцэрты, спартыўныя спаборніцтвы, падарожжы, экскурсіі... Я пра іх, як і амаль усе мае сябры ды знаёмыя, даўно забыў.

Між іншым, у чалавека хоць раз у год бывае дзень нараджэння, бываюць такія дні ў яго родных, сяброў. У "пенсійным бюджэце" выдаткі на іх не прадугледжаны. А каб адзначыць больш-менш па-чалавечы юбілей, пенсіі сярэдняй не хопіць. А калі і хопіць, то пасля ўрачыстасці на месяц кладзі зубы на паліцу. У мяне ж у першай палове лютага заўсёды тры такія дні: свой, унучкі і сябра. Пасля іх даводзіцца рабіцца даўжніком.

Шмат іншых абмежаванняў на самае неабходнае накладваць прыходзіцца. Нашу касцюмы, якія ў лепшыя часы даўно былі б на сметніку. Абутак — таксама. Летась заходзіў у кнігарню, калі праўнучку ў школу збіралі. Замест ранейшых дзесяці-дванаццаці газет і часопісаў па падпісцы атрымліваю адну. Кватэра даўно патрабуе хаця б касметычнага рамонту. Пра яго — не ўспамінай.

Такое мне і ў сне не снілася. Нават падумаць не мог, што такая "забяспечаная старасць" выпадзе мне, журналісту з больш як 50-гадовым стажам, які працаваў у асноўным адказным сакратаром і намеснікам рэдактара ў рэдакцыях рэспубліканскіх газет і часопісаў, рэдактарам БелТА.

Так, як я, жыве большасць маіх калег. Так жыве большасць грамадзян Беларусі. Ці можна такое жыццё назваць жыццём? Відаць, толькі ў дзяржаўных СМІ можна. Яны з раніцы да вечара б'юць у святочныя барабаны, бессаромна крычаць, што беларускі народ ледзь не самы шчаслівы на планеце Зямля, што ён ужо адной нагой уступіў у рай. А мне здаецца, што ён уступіў у нешта другое.

Са свайго вопыту ведаю: каб хоць крыху па-людску жыць, пенсіянер павінен атрымліваць не 200, не 250 і не 300 тысяч. Для нармальнага жыцця трэба мець у месяц як мінімум у два разы болей. Гэта адпавядала б ранейшай пенсіі ў былым СССР памерам 130—200 рублёў. Тады можна было б нешта адкласці ў запас — на той жа рамонт кватэры, на новыя тэлевізар, халадзільнік, якія старэюць, на вопратку, абутак і г.д.

Можа, хто-небудзь скажа: "І не сорамна табе так гаварыць пра сваю беднасць?" Не, не сорамна. Па-першае, беднасць — не загана. Па-другое, няхай за яе будзе сорамна тым, хто давёў краіну да такога стану.

Мікалай ДЗЕЛЯНКОЎСКІ,
пенсіянер, жыхар г.Мінска.

СУД!

На мяжы закона

Былы афіцэр пагранічных войск Беларусі Гродзенскім міжгарнізонным ваенным судом прыгавораны да чатырох гадоў пазбаўлення волі з адбываннем пакарання ў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Ён таксама пазбаўлены вайсковага звання "капітан".

Паводле інфармацыі ўпраўлення ваеннай контрразведкі КДБ Беларусі, кантралёр аднаго з аддзяленняў пагранічнага кантролю спрабаваў падзарабіць на аказанні садзеяння ў перамяшчэнні аўтамабіляў з Літвы ў Беларусь. Падманным шляхам ён вымусіў свайго знаёмага, які займаўся ўвозам аўтамашын у краіну, да неаднаразовай дачы хабару супрацоўніку мытні. Пры гэтым афіцэр-памежнік пры перадачы грошай выступаў у ролі пасрэдніка і большую іх частку забіраў сабе. Падчас аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў контрразведчыкам удалося задакументаваць злачынную дзейнасць афіцэра. Крымінальную справу па выяўленых фактах махлярства і дачы хабару расследавала Беларуская ваенная пракуратура.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

ОЛИМПИАДА-2006

Программа XX зимних Олимпийских игр

Турин (Италия), 10—26 февраля 2006 года

10 февраля, пятница

ОТКРЫТИЕ ОЛИМПИАДЫ	**21.00**

11 февраля, суббота (4 финала)

Вид спорта	*Дисциплина*	*Время*
Лыжное двоеборье	Индивидуальные соревнования, прыжки с трамплина	13.00
Хоккей с шайбой	Финляндия — Германия (женщины)	14.00
Биатлон	**Индивидуальная гонка 20 км (мужчины)**	**14.00**
Лыжное двоеборье	**Индивидуальные соревнования,** лыжная гонка 15 км	**15.00**
Фристайл	Могул, квалификация (женщины)	16.00
Хоккей с шайбой	Швеция — Россия (женщины)	16.30
Конькобежный спорт	**5000 м (мужчины)**	**16.30**
Санный спорт	Одиночные сани, 1-й заезд (мужчины)	17.00
Хоккей с шайбой	США — Швейцария (женщины)	19.00
Прыжки на лыжах с трамплина	Средний трамплин, квалификация	19.00
Санный спорт	Одиночные сани, 2-й заезд (мужчины)	19.30
Фигурное катание	Парное катание, короткая программа	20.00
Фристайл	**Могул, финал (женщины)**	**20.00**
Хоккей с шайбой	Канада — Италия (женщины)	21.30

12 февраля, воскресенье (8 финалов)

Лыжные гонки	**Гонка 7,5+7,5 км (женщины)**	**11.00**
Сноубординг	Хафпайп, квалификация (мужчины)	11.00
Горнолыжный спорт	**Скоростной спуск (мужчины)**	**13.00**
Лыжные гонки	**Гонка 15+15 км (мужчины)**	**14.45**
Сноубординг	**Хафпайп, финал (мужчины)**	**15.35**
Санный спорт	Одиночные сани, 3-й заезд (мужчины)	17.00
Хоккей с шайбой	Россия — Канада (женщины)	17.30
Конькобежный спорт	**3000 м (женщины)**	**17.30**
Прыжки на лыжах с трамплина	**Средний трамплин, финал**	**19.00**
Санный спорт	**Одиночные сани, 4-й заезд (мужчины)**	**19.30**
Хоккей с шайбой	США — Германия (женщины)	20.00
Шорт-трек	**1500 м (мужчины)**	**20.30-23.00**
Шорт-трек	500 м, забеги (женщины)	21.15
Шорт-трек	Эстафета 3000 м, полуфиналы (женщины)	22.25

13 февраля, понедельник (4 финала)

Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	10.00
Сноубординг	Хафпайп, квалификация (женщины)	11.00
Биатлон	**Индивидуальная гонка 15 км (женщины)**	**13.00**
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	15.00
Сноубординг	**Хафпайп, финал (женщины)**	**15.35**
Хоккей с шайбой	Швеция — Италия (женщины)	16.00
Конькобежный спорт	500 м, 1-й забег (мужчины)	16.30
Санный спорт	Одиночные сани, 1-й заезд (женщины)	17.00
Конькобежный спорт	**500 м, 2-й забег (мужчины)**	**18.25**
Хоккей с шайбой	Финляндия — Швейцария (женщины)	18.30
Санный спорт	Одиночные сани, 2-й заезд (женщины)	19.00
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	20.00
Фигурное катание	**Парное катание, свободная программа**	**20.00**

14 февраля, вторник (6 финалов)

Керлинг	Групповой турнир (женщины)	10.00
Лыжные гонки	Командный спринт, полуфиналы (женщины)	11.00; 11.20
Лыжные гонки	Командный спринт, полуфиналы (мужчины)	11.40; 12.00
Лыжные гонки	**Командный спринт, финал (женщины)**	**12.20**
Лыжные гонки	**Командный спринт, финал (мужчины)**	**12.40**
Горнолыжный спорт	Скоростной спуск в зачет комбинации (мужчины)	13.00
Хоккей с шайбой	Италия — Россия (женщины)	14.00
Биатлон	**Спринт 10 км (мужчины)**	**14.30**
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	15.00
Хоккей с шайбой	Канада — Швеция (женщины)	16.30
Конькобежный спорт	500 м, 1-й забег (женщины)	17.00
Санный спорт	Одиночные сани, 3-й заезд (женщины)	17.00
Горнолыжный спорт	Слалом в зачет комбинации, 1-я попытка (мужчины)	18.00
Конькобежный спорт	**500 м, 2-й забег (женщины)**	**18.40**
Санный спорт	**Одиночные сани, 4-й заезд (женщины)**	**19.00**
Хоккей с шайбой	Швейцария — Германия (женщины)	19.00
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	20.00
Фигурное катание	Мужчины, короткая программа	20.00
Горнолыжный спорт	**Слалом в зачет комбинации, 2-я попытка (мужчины)**	**20.30**
Хоккей с шайбой	Финляндия — США (женщины)	21.30

15 февраля, среда (5 финалов)

Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	10.00
Лыжное двоеборье	Командное первенство, прыжки с трамплина, 1-я попытка	11.30
Хоккей с шайбой	Казахстан — Швеция (мужчины)	12.30
Лыжное двоеборье	Командное первенство, прыжки с трамплина, 2-я попытка	12.35
Горнолыжный спорт	**Скоростной спуск (женщины)**	**13.00**
Хоккей с шайбой	Италия — Канада (мужчины)	14.00
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	15.00
Фристайл	Могул, квалификация (мужчины)	15.00
Лыжное двоеборье	**Командное первенство, эстафета 4х5 км**	**16.00**
Хоккей с шайбой	Швейцария — Финляндия (мужчины)	16.30
Санный спорт	Сани-двойки, 1-й заезд (мужчины)	17.00
Хоккей с шайбой	Германия — Чехия (мужчины)	18.00
Конькобежный спорт	Командная гонка преследования, забеги (женщины)	18.00
Конькобежный спорт	Командная гонка преследования, забеги (мужчины)	18.25
Санный спорт	**Сани-двойки, 2-й заезд (мужчины)**	**18.30**
Фристайл	**Могул, финал (мужчины)**	**18.30**
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	20.00
Шорт-трек	**500 м, финалы (женщины)**	**20.30—21.40**
Хоккей с шайбой	Россия — Словакия (мужчины)	21.00
Шорт-трек	1000 м, забеги (мужчины)	21.00
Хоккей с шайбой	Латвия — США (мужчины)	22.00
Шорт-трек	Эстафета 5000 м, полуфиналы (мужчины)	22.05

16 февраля, четверг (7 финалов)

Керлинг	Групповой турнир (женщины)	10.00
Лыжные гонки	**Гонка 10 км классический стиль (женщины)**	**11.00**
Сноубординг	Кросс, квалификация (мужчины)	11.00
Хоккей с шайбой	Финляндия — Италия (мужчины)	13.00
Биатлон	**Спринт 7,5 км (женщины)**	**13.00**
Хоккей с шайбой	Чехия — Швейцария (мужчины)	14.00
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	15.00
Сноубординг	**Кросс, финал (мужчины)**	**15.35**
Хоккей с шайбой	Россия — Швеция (мужчины)	17.00
Хоккей с шайбой	Словакия — Латвия (мужчины)	18.00
Конькобежный спорт	**Командная гонка преследования,** финалы (женщины)	**18.00**
Конькобежный спорт	**Командная гонка преследования, финалы (мужчины)**	**18.10**
Скелетон	**Женщины**	**18.30; 19.30**
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	20.00
Фигурное катание	**Мужчины, произвольная программа**	**20.00**
Хоккей с шайбой	Канада — Германия (мужчины)	21.00
Хоккей с шайбой	Казахстан — США (мужчины)	22.00

17 февраля, пятница (4 финала)

Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	10.00
Лыжные гонки	**Гонка 15 км классический стиль (мужчины)**	**11.00**
Сноубординг	Кросс, квалификация (женщины)	11.00
Горнолыжный спорт	Скоростной спуск в зачет комбинации (женщины)	13.00
Хоккей с шайбой	Матч за 5—8-е места (женщины)	14.00
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	15.00
Сноубординг	**Кросс, финал (женщины)**	**15.15**
Хоккей с шайбой	Полуфинал (женщины)	18.00
Горнолыжный спорт	Слалом в зачет комбинации, 1-я попытка (женщины)	18.00
Скелетон	Мужчины, 1-й заезд	18.30
Прыжки на лыжах с трамплина	Большой трамплин, квалификация	19.00
Хоккей с шайбой	Матч за 5—8-е места (женщины)	19.30
Скелетон	**Мужчины, 2-й заезд**	**20.00**
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	20.00
Фигурное катание	Танцы на льду, обязательный танец	20.00
Горнолыжный спорт	**Слалом в зачет комбинации, 2-я попытка (женщины**	**20.30**
Хоккей с шайбой	Полуфинал (женщины)	22.00

18 февраля, суббота (8 финалов)

Керлинг	Групповой турнир (женщины)	10.00
Лыжные гонки	**Эстафета 4х5 км (женщины)**	**10.45**
Горнолыжный спорт	**Супергигант (мужчины)**	**12.00**
Хоккей с шайбой	Казахстан — Россия (мужчины)	12.30
Биатлон	**Гонка преследования 10 км (женщины)**	**13.30**
Хоккей с шайбой	Италия — Германия (мужчины)	14.00
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	15.00
Биатлон	**Гонка преследования 12,5 км (мужчины)**	**15.30**
Хоккей с шайбой	Канада — Швейцария (мужчины)	16.30
Бобслей	Двойки (мужчины), 1-й заезд	18.30
Хоккей с шайбой	Латвия — Швеция (мужчины)	18.00
Конькобежный спорт	**1000 м (мужчины)**	**18.00**
Прыжки на лыжах с трамплина	**Большой трамплин, финал**	**19.00**
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	20.00
Бобслей	Двойки (мужчины), 2-й заезд	20.20
Шорт-трек	**1500 м (женщины)**	**20.30—22.45**
Хоккей с шайбой	Словакия — США (мужчины)	21.00
Шорт-трек	**1000 м, финалы (мужчины)**	**21.15—23.00**
Хоккей с шайбой	Чехия — Финляндия (мужчины)	22.00

19 февраля, воскресенье (4 финала)

Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	10.00
Лыжные гонки	**Эстафета 4х10 км (мужчины)**	**11.00**
Хоккей с шайбой	Германия — Швейцария (мужчины)	13.00
Горнолыжный спорт	**Супергигант (женщины)**	**13.00**
Хоккей с шайбой	Россия — Латвия (мужчины)	14.00
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	15.00
Хоккей с шайбой	Казахстан — Словакия (мужчины)	17.00
Конькобежный спорт	**1000 м (женщины)**	**18.00**
Хоккей с шайбой	США — Швеция (мужчины)	18.00
Бобслей	Двойки (мужчины), 3-й заезд	18.30
Фристайл	Акробатика, квалификация (женщины)	19.30
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	20.00
Фигурное катание	Танцы на льду, оригинальный танец	20.00
Бобслей	**Двойки (мужчины), 4-й заезд**	**20.20**
Хоккей с шайбой	Чехия — Италия (мужчины)	21.00
Хоккей с шайбой	Финляндия — Канада (мужчины)	22.00

20 февраля, понедельник (4 финала)

Керлинг	Групповой турнир (женщины)	10.00
Горнолыжный спорт	Гигантский слалом, 1-я попытка (мужчины)	10.30
Хоккей с шайбой	Матч за 7-е место (женщины)	14.00
Горнолыжный спорт	**Гигантский слалом, 2-я попытка (мужчины)**	**14.00**
Керлинг	Групповой турнир (мужчины)	15.00
Хоккей с шайбой	Матч за 3-е место (женщины)	17.30
Хоккей с шайбой	Матч за 5-е место (женщины)	18.00
Бобслей	Двойки (женщины), 1-й заезд	18.30
Прыжки на лыжах с трамплина	**Командное первенство, большой трамплин**	**19.00**
Фристайл	Акробатика, квалификация (мужчины)	19.30
Бобслей	Двойки (женщины), 2-й заезд	19.30
Керлинг	Групповой турнир (женщины)	20.00
Фигурное катание	**Танцы на льду, произвольный танец**	**20.00**
Хоккей с шайбой	**Финал (женщины)**	**21.30**

21 февраля, вторник (4 финала)

Керлинг	Тай-брэйк (мужчины, женщины)	10.00
Лыжное двоеборье	Спринт, прыжки с трамплина	11.00; 12.00
Хоккей с шайбой	Казахстан — Латвия (мужчины)	12.30
Биатлон	**Эстафета 4х7,5 км (мужчины)**	**13.00**
Хоккей с шайбой	Швейцария — Италия (мужчины)	13.30
Керлинг	Тай-брэйк (мужчины, женщины)	15.00
Лыжное двоеборье	**Спринт, лыжная гонка 7,5 км**	**15.00**
Хоккей с шайбой	Финляндия — Германия (мужчины)	16.30
Конькобежный спорт	**1500 м (мужчины)**	**17.00**
Хоккей с шайбой	Канада — Чехия (мужчины)	17.30
Бобслей	Двойки (женщины), 3-й заезд	18.30
Фигурное катание	Женщины, короткая программа	20.00
Бобслей	**Двойки (женщины), 4-й заезд**	**20.00**
Керлинг	Тай-брэйк (мужчины, женщины)	20.00
Хоккей с шайбой	Словакия — Швеция (мужчины)	21.00
Хоккей с шайбой	США — Россия (мужчины)	21.30

22 февраля, среда (7 финалов)

Горнолыжный спорт	Слалом, 1-я попытка (женщины)	10.30
Лыжные гонки	Спринт, квалификация (женщины)	11.00
Сноубординг	Параллельный гигантский слалом, квалификация (мужчины)	11.00
Лыжные гонки	Спринт, квалификация (мужчины)	11.30
Горнолыжный спорт	**Слалом, 2-я попытка (женщины)**	**14.00**
Лыжные гонки	**Спринт, финалы (женщины)**	**15.00**
Керлинг	Полуфиналы (женщины)	15.00
Лыжные гонки	**Спринт, финалы (мужчины)**	**15.15**
Сноубординг	**Параллельный гигантский слалом,** финалы (мужчины)	**15.15**
Хоккей с шайбой	Четвертьфинал (мужчины)	17.30
Конькобежный спорт	**1500 м (женщины)**	**18.00**
Хоккей с шайбой	Четвертьфинал (мужчины)	18.30
Фристайл	**Акробатика, финал (женщины)**	**19.45**
Керлинг	Полуфиналы (мужчины)	20.00
Шорт-трек	1000 м, забеги (женщины)	20.30
Шорт-трек	500 м, забеги (мужчины)	21.15
Хоккей с шайбой	Четвертьфинал (мужчины)	21.30
Шорт-трек	**Эстафета 3000 м, финалы (женщины)**	**22.00**
Хоккей с шайбой	Четвертьфинал (мужчины)	22.30

23 февраля, среда (5 финалов)

Сноубординг	Параллельный гигантский слалом, квалификация (женщины)	12.00
Биатлон	**Эстафета 4х6 км (женщины)**	**13.00**
Керлинг	Матч за 3-е место (женщины)	14.00
Сноубординг	**Параллельный гигантский слалом, финалы (женщины)**	**16.15**
Керлинг	**Финал (женщины)**	**18.30**
Фристайл	**Акробатика, финал (мужчины)**	**19.30**
Фигурное катание	**Женщины, произвольная программа**	**20.00**

24 февраля, четверг (4 финала)

Лыжные гонки	**Гонка 30 км свободный стиль, массовый старт (женщины)**	**12.30**
Керлинг	Матч за 3-е место (мужчины)	14.00
Горнолыжный спорт	Гигантский слалом, 1-я попытка (женщины)	15.45
Конькобежный спорт	**10.000 м (мужчины)**	**16.00**
Хоккей с шайбой	Полуфинал (мужчины)	17.30
Керлинг	**Финал (мужчины)**	**18.30**
Бобслей	Четверки (мужчины), 1-й заезд	18.30
Горнолыжный спорт	**Гигантский слалом, 2-я попытка (женщины)**	**18.45**
Фигурное катание	Гала-представление	20.00
Бобслей	Четверки (мужчины), 2-й заезд	20.20
Хоккей с шайбой	Полуфинал (мужчины)	22.00

25 февраля, пятница (8 финалов)

Биатлон	**Гонка с массовым стартом 15 км (мужчины)**	**11.00**
Биатлон	**Гонка с массовым стартом 12,5 км (женщины)**	**13.00**
Горнолыжный спорт	Слалом, 1-я попытка (мужчины)	16.00
Конькобежный спорт	**5000 м (женщины)17.30**	
Бобслей	Четверки (мужчины), 3-й заезд	18.30
Горнолыжный спорт	**Слалом, 2-я попытка (мужчины)**	**19.30**
Бобслей	**Четверки (мужчины), 4-й заезд**	**20.20**
Шорт-трек	**500 м, финалы (мужчины)**	**20.30-21.50**
Шорт-трек	**1000 м, финалы (женщины)**	**20.45-22.00**
Хоккей с шайбой	Матч за 3-е место (мужчины)	21.30
Шорт-трек	**Эстафета 5000 м, финалы (мужчины)**	**22.15**

26 февраля, суббота (2 финала)

Лыжные гонки	**Гонка 50 км свободный стиль, массовый старт (мужчины)**	**11.00**
Хоккей с шайбой	**Финал (мужчины)**	**15.00**
ЗАКРЫТИЕ ОЛИМПИАДЫ		21.00

** (время белорусское; жирным шрифтом выделены соревнования, в которых разыгрываются медали)*

БЫВАЕ...

Воўк на падвор'і

Дзесяць гадоў таму ляснік з вёскі Сорагі Слуцкага раёна Анатоль Сцяпанавіч Шушкевіч набыў у Петрыкаўскім раёне ў знаёмага егера ваўчаня памерам з дарослага ката і прывёз дамоў, узяў пад апеку. Маці, з якой Анатоль жыве разам, намер яго не ўхваліла, але і не ўмешвалася ў яго адносіны з падсяленцам на падворку.

Паколькі воўк без мяса жыць не можа, то Анатоль Сцяпанавіч стаў наведвацца на матацыкле ў недалёкі пасёлак Кучына, дзе знаходзілася кааператыўная, а пазней прыватная звераферма па вырошчванні пясцоў і чарнабурых лісіц — для адпраўлення іх скур на экспарт у Расію. Косці і мяса забітых звяркоў забіраў Анатоль Сцяпанавіч, вядома, не задарма. І карміў ваўчаня, якому даў мянушку Вова.

Праз два гады з яго вырас паўнавартасны звер, стаў лашчыцца да свайго гаспадара, а калі той на матацыкле адпраўляўся ў лес, то бег услед не адстаючы.

Здаралася, што Вова адлучаўся за два кіламетры ад вёскі, але потым знаходзіў след і прыбягаў дадому.

Пасля двух гадоў жыцця на падворку выпускаць звера на волю, на свой пракорм, не было разліку — ён не змог бы падладзіцца пад паводзіны сваіх вольных суродзічаў і стаў бы хутка ахвярай паляўнічых. Затое вартаўнік падворку ён быў надзейны, вулічныя бадзячыя сабакі абыходзілі сядзібу лесніка бокам. Анатоль Сцяпанавіч пераканаўся, што ў двары жыць побач сабака з воўкам не могуць — канфлікт паміж імі прадвызначаны самой прыродай.

Днямі я пазваніў яму і пацікавіўся, як пажывае дваровы сябра Вова. Адказ быў кароткім: "Я, на жаль, застрэліў яго. Што прымусіла? Бяскорміца. Воўк раслінную ежы не прымае — толькі мяса, а яго патрэбна не меней двух-трох кілаграмаў у дзень. Пасля таго як звераферма ў пасёлку Кучына закрылася з-за нерэнтабельнасці, даставаць пракорм не было дзе. Званіў у мінскі звярынец, прапаноўваў здаць ваўка задарма, але яму адказалі, што сучку прынялі б, а кабель ім не патрэбен, іх у звярынцы хапае". І ён узяў у рукі стрэльбу.

— Нялёгка было націскаць на курок, бо я прывык да Вовы, за гады знаходжання яго на падворку канчаткова пераканаўся, што воўк у няволі лепшы сябар для чалавека, чым сабака, болей прывязаны, з адмысловай хітрынкай у паводзінах.

Напэўна, Анатоль Сцяпанавіч цяпер зразумеў, што не варта такога звера як воўк, які любіць свабоду, браць на дваровае выхаванне. У няволі ў рэшце рэшт ён не жылец.

Міхась ТЫЧЫНА.

г. Слуцк.

СОВЕТЫ

Хотите избавиться от осадка в душе? Не кипятитесь!

***

Не давай в долг, ибо должников берегут, а кредиторов убивают.

***

Когда невозможно уже работать напряженнее, начни работать умнее.

***

Экономьте время — влюбляйтесь с первого взгляда!

НАКАНУНЕ

Большой шмон

Как сообщают информагентства, германское ведомство по защите Конституции, выполняющее функции контрразведки, проверит около 250 тысяч человек, которые будут задействованы на чемпионате мира по футболу 2006 года. Беспрецедентную акцию будут осуществлять как центральный аппарат этой организации в Кельне, так и земельные ведомства на местах.

Согласно информации МВД ФРГ, в 12 городах Германии, где состоятся 64 матча ЧМ-2006, спецпроверку пройдет весь персонал стадионов: от продавцов сосисок и уборщиков трибун до тренеров и билетеров. Контрразведка "заглянет" и в "грязное белье" сотрудников служб безопасности стадионов и футбольных клубов, полицейских, которые будут обеспечивать общественный порядок в ходе чемпионата, а также журналистов, аккредитованных для освещения матчей.

Проверка лиц, допущенных к обслуживанию чемпионата, призвана выяснить, имелись ли у них в прошлом контакты с террористическими или экстремистскими структурами. При этом критерии лояльности не разглашаются. В случае выявления подозрительных связей человек без объяснения причин будет лишен допуска на стадионы и мероприятия без права обжаловать это решение в вышестоящей инстанции.

По словам представителя МВД, предстоящий чемпионат мира по футболу — "событие беспрецедентного масштаба", которое требует адекватного уровня безопасности. Нет у МВД сомнений и в законности акции. Каждый кандидат на работу на ЧМ-2006 при подаче заявления заполняет формуляр, в котором содержится пункт о согласии на проверку со стороны полиции и контрразведки.

Партрэтная галерэя

Сядзяць надзьмута-важныя —
Ліслівыя, прадажныя
Эквілібрысты слоўныя,
Брыдотнікі саноўныя.
Без гонару, без годнасці,
Яны любыя подласці
Ўладкуюць у закон,
Калі іх аўтар Ён...

Фелікс ШКІРМАНКОЎ,
удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, жыхар Слаўгарада.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.).
ФДУП "Смоленский полиграфический Комбинат", 214020, г.Смаленск, вул. Смальянінава, д.1.
Падпісаны ў друк 2.02.2006 у 12.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 27 000 экз. Заказ № 13562.